

Osavuosisikatsaus 3

1.1.2025 – 30.9.2025

Sisällys

Osavuositarkastus 1.1.2025 – 30.9.2025	2
Tuloslaskelma	6
Rahoituslaskelma.....	7
Tase.....	8
Investoinnit.....	10
Kunnan strategia ja kärkehdavotteet	13
Palvelualueiden osavuositarkastukset	16
Hallintopalvelut	16
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut	21
Tekninen ja elinvoimapalvelut.....	30
Konserniyhtiöt	35
Sanasto	39

Osavuositarkastus 1.1.2025 – 30.9.2025

Yleinen talouden kehitys

Valtiovarainministeriön syyskuun kuntatalousennusteiden mukaan Suomen talouden toipuminen on ollut hidasta, ja verotulot kehittyvät tänä vuonna heikosti. Pari vuotta jatkunut heikko työmarkkinasuhdanne ei vielä osoita kohenemisen merkkejä. Vuositasolla työllisiä on hieman viimevuotista vähemmän ja työttömiä selvästi enemmän, noin 9,4 prosenttia työvoimasta. Tuotannon kasvun myötä työllisyystilanteen ennakoitaan kuitenkin kohenevan vuodesta 2026 alkaen. Heikko suhdannetilanne on välittynyt myös kuntatalouteen vuonna 2025, jonka verotuloennusteita on madallettu kertymätietojen perusteella vuoden edetessä.

Kuntatalouden näkymät pysyvät heikkoina myös vuonna 2026. Keväällä 2025 saavutettu kolmevuotinen palkkasopimus kasvattaa kuntatalouden kustannuksia selvästi. Vuonna 2025 työvoimakustannukset nousevat sopimuskorotusten vuoksi noin 2,8 prosenttia, vuonna 2026 3,2 prosenttia ja vuonna 2027 nousu kiihtyy 3,9 prosenttiin. Tämä kehitys lisää kustannuspaineita palveluvaltaisella kuntasektorilla, jossa henkilöstömenojen osuus on suuri.

Valtiovarainministeriön syyskuun ennusteen mukaan Suomen bruttokansantuote (BKT) kasvoi 0,4 prosenttia vuonna 2024. Vuodelle 2025 ennustetaan 1,0 % nousua. Inflaatio on hidastunut, mutta kasvanut työttömyys ja kuluttajien luottamus talouteen on hidastanut talouden elpymistä.

Työllisyys kasvaa selvästi vasta vuosina 2027–2028 talouden vahvistuessa. Työttömyysaste laskee vuoden 2025 9,4 prosentista 8,4 prosenttiin vuonna 2027.

Julkisyhteisöjen rahoitusaliijäämä oli 4,4 % suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Tänä vuonna 2025 rahoitusaliijäämä on 4,3 % ja laskee siitä vähitellen 3,6 % vuonna 2026. Alijäämä pysyy kolmen prosentin huonommalla puolella ennustekauden loppuun saakka.

Verotuloennuste

Kunnallisveron loppuvuoden kertymäennuste alenee selvästi, johtuen pääosin pienimmistä ennakonpidätyksistä. Työllisyyden odotettua heikompi kehitys kuluvana vuonna on johtanut siihen, että palkkatulojen kehitysarvio on heikentynyt. Palkkatulojen odotetaan kasvavan vain noin 2,5 prosenttia tänä vuonna. Kasvu on heikko, sillä keskimääräinen yleinen ansiotaso nousee noin kolme prosenttia koko maassa.

Koko maan tasolla kuluvan vuoden arvioitu yhteisöverokertymä pienenee myös hieman elokuun arvioista. Syynä on valmistuva verotus 2024 joka viimeisimpien arvioiden mukaan heikentyisi. Yhteisöveron arvioitu kertymä koko maan tasolla pienenee noin -10 miljoonalla eurolla aiemmasta arviosta. Kiinteistöveron odotetaan kasvavan vain noin prosentilla kuluvana vuonna. Kiinteistöveron kertymä yhteensä olisi siten yhteensä noin 2 350 miljoonaa euroa, josta vajaa 30 prosenttia (noin 700 miljoonaa euroa) odotetaan kertyvän syyskuun verontilityksessä. Mäntsälän osalta kunnallisverotuottojen odotetaan laskevan 0,8 % ed. vuoteen, yhteisöverotulojen laskevan 3,8 % ed. vuoteen, mutta kiinteistöveron odotetaan kasvavan kuitenkin 2,1 % ed. vuoteen verrattuna. Talousarvioon tulee tehdä ennusteen mukaiset muutokset.

Verotulo	TA 2025	Toteuma 1-9/2025	Toteuma-%	TP 2024	Ennuste 2025	Ennuste - Talousarvio
Kunnan tulovero	42 230 000	30 123 196	71,33 %	40 930 403	40 592 000	-1 638 000
Kiinteistövero	9 560 000	7 319 758	76,57 %	9 544 684	9 743 000	183 000
Osuus yhteisöveron tuotoista	3 139 000	2 585 751	82,37 %	3 240 659	3 117 000	-22 000
Yhteensä	54 929 000	40 028 705	72,87 %	53 715 746	53 452 000	-1 477 000

Taulukko 1. Talousarvion toteutuminen ja veroennuste (perustuu Kuntaliiton syyskuun veroennustekehikkoon).

Valtionosuudet ja kotikuntakorvaukset

Valtionosuudet ovat kertyneet päätösten mukaisesti. Valtionosuuspäätökset tulivat tammikuussa, joiden mukaisesti esitettiin talousarviomuutokset valtionosuuksiin osavuositarkastus 1/2025:ssä alla olevan taulukon mukaisesti. Kotikuntakorvausten osalta esitetään talousarviomuutosta osavuositarkastus 3:n yhteydessä, mutta muutos katetaan sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen budjetin sisältä.

Valtionosuudet	TA 2025	MTA 2025	Tot 30.9.	Ennuste
Peruspalvelujen valtionosuus	15 467 530	15 400 023	11 563 247	15 400 024
siitä verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	3 723 415	3 663 262	2 747 439	3 663 262
Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-2 391 598	-1 868 498	-1 401 366	-1 868 498
Valtionosuudet yht.	13 075 932	13 531 525	10 161 881	13 531 526
Veromenetysten korvaus	1 732 432	1 633 431	1 225 062	1 633 431
Valtionosuudet ja veromenetysten kompensaatiot yht.	14 808 364	15 164 956	11 386 943	15 164 957

Kotikuntakorvaukset	TA 2025	MTA 2025	Tot 30.9.	Ennuste
Kotikuntakorvausmenot (sisältäen erillislaskutettavat)	-2 917 804	-2 917 804	-2 120 845	-3 017 804
Kotikuntakorvaustulot (sisältäen erillislaskutettavat)	1 357 000	1 357 000	795 090	1 204 000
Kotikuntakorvausmenot + kotikuntakorvaustulot	-1 560 804	-1 560 804	-1 325 755	-1 813 804

Taulukko 2. Valtionosuuksien sekä kotikuntakorvausten toteuma

Käyttötalous ja investoinnit

Mäntsälän kunnan syyskuun ulkoisten toimintatuottojen toteutuma on 74,5 prosenttia ja ulkoisten toimintakulujen toteutuma on 70,8 prosenttia talousarviosta. Toimintakate -43,2 milj. euroa on 70,2 prosenttia talousarviosta. Vuosikate syyskuun lopun tilanteessa on 8,3 milj. euroa ja tilikauden tulos n. 1,3 milj. euroa ylijäämäinen.

Kunnan tilinpäätösennuste on syyskuun lopun tilanteessa 1,2 milj. euroa alijäämäinen. Ennustetta heikentää heikosti toteutuvat verotulot. Verotulokertymän lisäksi kunnan rahoitusvastuun kasvu työttömyysetuuksista kasvaa (n. 0,45 milj. euroa). Muutoin palvelualueiden ennustetaan pysyvän hyvin muutetun talousarvion mukaisessa toimintakatteessa.

Investointien talousarvio 8,522 milj. euroa on ennustettu alitettavan 0,762 milj. eurolla. Investointien kokonaistoteutuma on 7,76 milj. euroa. Investointeihin haetaan Kapulin alueen risteyslevityksiin ja viherrakentamiseen sekä Keskuskadun hulevesi ja jalankulku ja polkupyörätien saneeraukseen välillä Kivistöntie – Ullantie määrärahalisäyksiä yhteensä 0,274 milj. eurolla, jotka katetaan Keskustan kouluverkkoratkaisun suunnittelun ja Jokihuhdantie jalankulku ja polkupyörätien ja alueen katusaneeraus määrärahavähennyksillä (yht. 0,42 milj. euroa).

Lainakanta

Kunnan lainamäärä 30.9.2025 oli 82,2 milj. euroa eli 3935 euroa/asukas. Lainoja on lyhennetty 0,8 milj. eurolla tilinpäätöstilanteesta. Konsernin lainakanta oli tilanteessa 30.9.2025 150,1 milj. euroa eli noin 7 184 euroa per asukas. Konsernilainat ja vastuut (sisältäen leasingrahoituksen) on 30.9.2025 tilanteessa noin 170 milj. euroa eli noin 8156 euroa/asukas.

Osavuositarkastuksen 1/2025 yhteydessä tehdyt talousarviomuutokset

Valtionosuuksiin tehtiin tammikuussa tulleen tarkistuspäätöksen mukaiset muutokset 356 592 euroa.

Hallintopalvelualue/Yleishallinto Jäähallin avustuspäärahahan lisäys 40 000 euroa.

Osavuositarkastuksen 2/2025 yhteydessä tehdyt talousarviomuutokset

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualue/Opetuspalvelut kotikuntakorvaustulojen vähennys -152 400 euroa.

Hallintopalvelualue/Tukipalvelut ICT-palvelujen ostojen lisäys 265 000 euroa.

Osavuositarkastuksen 3/2025 yhteydessä esitettävät talousarviomuutokset

Käyttötalous

Hallintopalvelut

TE- ja maahanmuuttopalvelut

0,45 milj. euron lisämääräraha kattamaan kunnan kasvaneen rahoitusosuuden työttömyystuista.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Sivistyslautakunta on tehnyt 28.10.2025 kokouksessaan päätöksen (101§) talousarviomuutoksista, joilla varhaiskasvatuspalveluiden säästyneellä toimintamenolla katetaan opetuspalveluiden kotikuntakorvaustulojen laskuun ja -menojen lisäykseen seuraavasti:

Opetuspalvelut

0,1 milj. euron lisämääräraha kotikuntakorvausmenoarvion lisäämiseksi.

0,1 milj. euron lisämääräraha kotikuntakorvaustuloarvion laskemiseksi.

Varhaiskasvatuspalvelut

0,2 milj. euron määrärahalaskua lasten kotihoidon tukeen.

Investointiosa

Tekninen ja elinvoimapaikalliset palvelut

- Kapulin alueen risteyslevitykset ja katuviheralueiden rakentaminen: määrärahalisäys 0,174 milj. euroa
- Keskuskadun hulevesi ja jk/pp saneeraus välillä Kivistöntie – Ullantie: määrärahalisäys 0,100 milj. euroa.
- Keskustan kouluverkko- ja katusaneerauksen suunnittelu: määrärahavähennys 0,200 milj. euroa
- Jokihuhdantie jk/pp ja alueen katusaneeraus: määrärahavähennys 0,220 milj. euroa.

Talousarviomuutosten vaikutus investointiosaan yhteensä 0,146 milj. euroa investointimenojen vähentäminen.

Tuloslaskelmaosa

Verotuloihin tehdään Kuntaliiton veroennustekäytännön mukainen vähennys yht. 1,477 milj. euroa ennustetun kertymän mukaiseksi.

Rahoitusosa

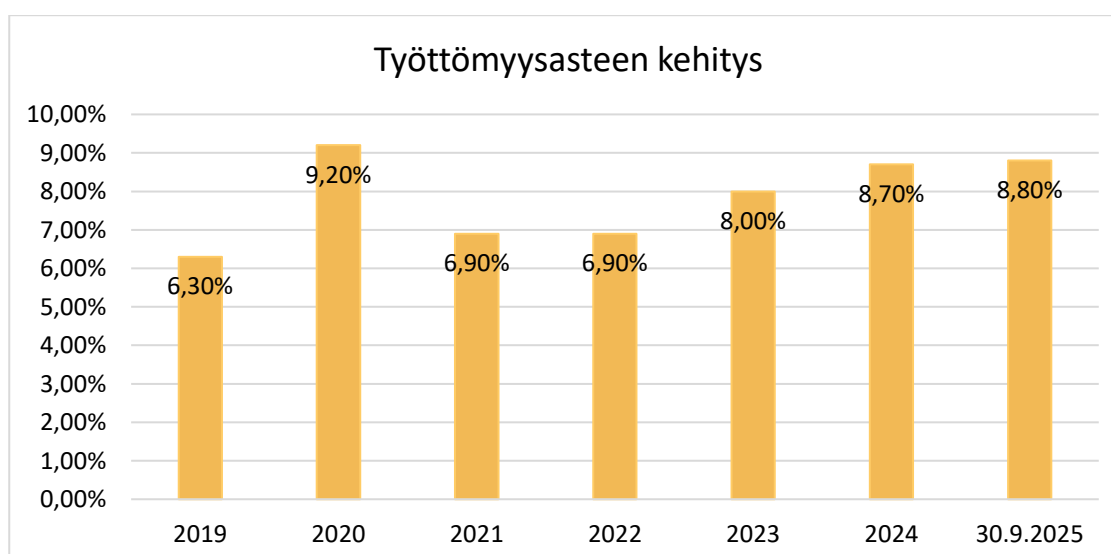
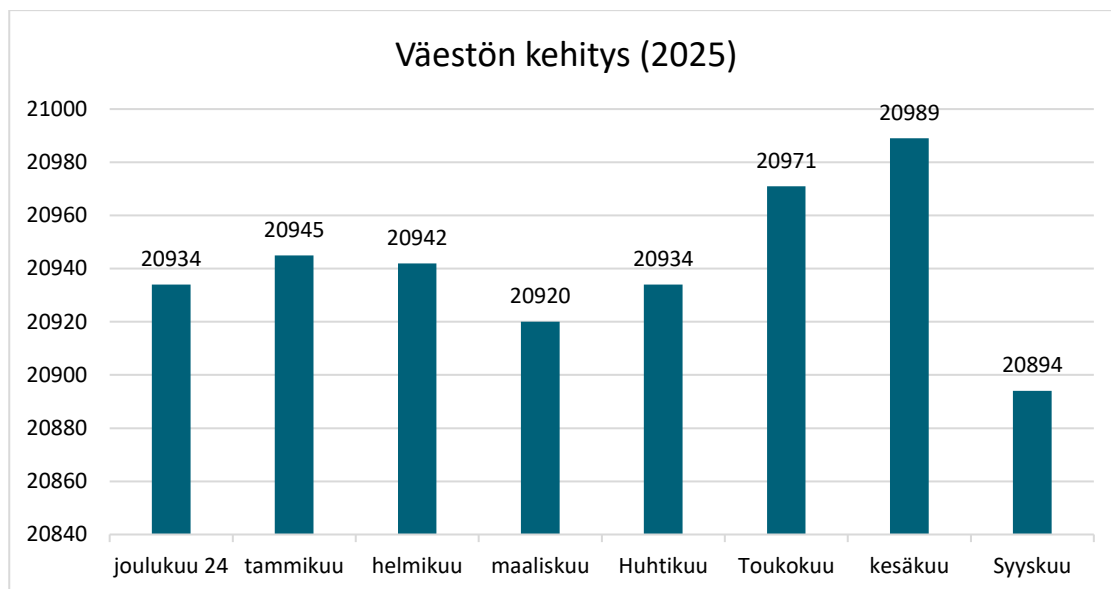
Antolainojen muutokset -110 000 euroa rahoitusosaan kunnanvaltuuston päätöksen 10.2.2025 § 4 mukaisen Mäntsälän Jäähalli Oy:n pääomallainan kasvattamiseksi yhteensä 227 600 euroon.

Väestö, työllisyys ja henkilöstö

Mäntsälän asukasluku on syyskuun lopussa 20 894 henkilöä. Asukasmäärä on tammikuun alusta laskenut 40 asukkaalla.

Syyskuun työllisyyskatsauksessa Uudellamaalla työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 12,0 prosenttia. Mäntsälässä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta syyskuun lopussa oli 8,8 prosenttia (edellinen vastaava ajankohta 7,3 %). Työttömien kokonaismäärä kasvoi edelliseen vastaavaan ajankohtaan 161 henkilöllä eli n. 21 prosentilla. Mäntsälän kunta on kahdeksan parhaimman kunnan joukossa Uudellamaalla, kun vertaillaan alueen pienimpiä työttömyysprosentteja. Näin ollen Mäntsälä sijoittuu tavoitteen mukaiseen kahdeksan parhaimman Uudenmaan kunnan joukkoon työttömyysprosentin osalta.

Vakituisten työntekijöiden määrä syyskuun lopussa oli 578,6 htv. Näiden lisäksi työllistettyjä oli 6,6 htv, määräaikaisia 112,1 htv, sijaisia 57,7 htv, oppisopimussuhteisia 1,6 htv ja harjoittelijoita 2,2 htv. Henkilöstön kokonaismäärä tarkasteluhetkellä on yhteensä 758,7 htv.

Tuloslaskelma

<i>(ulkoinen) 1000 €</i>	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot	9 486	-152	9 333	6 950	-2 383	74,5 %	9 502	12 659
Myyntituotot	3 021	-152	2 869	2 179	-689	76,0 %	3 119	2 405
Maksutuotot	1 308		1 308	1 065	-243	81,4 %	1 461	1 491
Tuet ja avustukset	1 319		1 319	820	-499	62,2 %	1 156	1 871
Muut toimintatuotot	3 837		3 837	2 886	-952	75,2 %	3 766	6 892
Valmistus omaan käyttöön	64		64	83	19	130,1 %	108	83
Toimintakulut	-70 674	-265	-70 939	-50 232	20 707	70,8 %	-71 055	-67 997
Henkilöstökulut	-41 487		-41 487	-29 732	11 756	71,7 %	-41 207	-39 867
Palvelujen ostot	-16 361	-265	-16 626	-11 428	5 198	68,7 %	-16 835	-15 951
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 605		-5 605	-3 697	1 908	66,0 %	-5 629	-5 406
Avustukset	-4 305		-4 305	-3 326	979	77,3 %	-4 441	-3 786
Muut toimintakulut	-2 916		-2 916	-2 049	867	70,3 %	-2 943	-2 986
Toimintakate	-61 125	-417	-61 542	-43 199	18 343	70,2 %	-61 445	-55 255
Verotulot	54 929		54 929	40 029	-14 900	72,9 %	53 452	53 716
Valtionosuudet	14 808	357	15 165	11 387	-3 778	75,1 %	15 165	14 553
Rahoitustuotot ja -kulut	1 074		1 074	89	-985	8,3 %	1 074	1 786
Korkotulot	1 734		1 734	50	-1 684	2,9 %	1 734	1 820
Muut rahoitustuotot	130		130	140	10	107,9 %	130	273
Korkokulut	-770		-770	-93	677	12,1 %	-770	-294
Muut rahoituskulut	-20		-20	-8	12	40,0 %	-20	-13
Vuosikate	9 687	-61	9 626	8 306	-1 320	86,3 %	8 246	14 800
Poistot ja arvonalentumiset	-9 452		-9 452	-6 985	2 467	73,9 %	-9 407	-9 289
Satunnaiset erät								
Satunnaiset tuotot								
Tilikauden tulos	235	-61	174	1 321	1 147	758,7 %	-1 161	5 510
Tilinpäätössiirrot	31		31			0,0 %	31	-3 969
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	266	-61	205	1 321	1 116	644,0 %	-1 130	1 541
Tuloslaskelman tunnusluvut								
Toimintatuotot / Toimintakulut %	13,4 %		13,2 %	13,8 %		105,0 %	13,4 %	18,6 %
Vuosikate / Poistot %	102 %		102 %	119 %		116,8 %	88 %	159 %
Vuosikate, euroa/asukas	460		457	398		87,0 %	394	707
Asukasmäärä*	21 063		21 063	20 894		99,2 %	20 919	20 933

Rahoituslaskelma

<i>(ulkoinen) 1000 €</i>	TA 2025	MTA 2025	tot. 30.9.	TPE 2025	TP 2024
Toiminnan rahavirta	9 187	9 126	7 901	7 816	11 746
Vuosikate	9 687	9 626	8 306	8 246	14 800
Tulorahoituksen korjauserät	-500	-500	-405	-430	-3 053
Investointien rahavirta	-8 022	-8 022	-5 572	-7 330	-5 427
Investointimenot	-8 722	-8 722	-6 000	-7 795	-9 164
Rahoitusosuudet investointimenoihin					100
Käyttöomaisuuden myynnit	700	700	428	465	3 637
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 165	1 104	2 330	486	6 319
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	185	185	-17	75	185
Antolainasaamisten lisäys			-110	-110	-3
Antolainasaamisten vähennys			93	185	585
Lainakannan muutokset	-1 168	-1 168	-2 867	-2 668	-4 668
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 500	33 500	30 000	30 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-34 668	-34 668	-32 867	-34 668	-4 668
Lyhytaikaisten lainojen muutos				2 000	
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset			977		-438
Rahoituksen rahavirta	-983	-983	-1 908	-2 593	-4 921
Rahavarojen muutos	182	121	422	-2 107	1 398
Rahavarojen muutos	182	121	422	-2 107	1 398
Rahavarat lopussa	4 565	4 504	4 805	2 276	4 383
Rahavarat alussa	4 383	4 383	4 383	4 383	2 985
Toiminnan ja investointien kertymä, 1000€ (5 vuotta)	20 414	20 353	21 579	19 735	29 748
Investointien tulo-rahoitus, %	111 %	110 %	138 %	106 %	137 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	0,9	0,8	0,8	1,0
Asukasmäärä	21 063	21 063	20 894	20 919	20 933
Lainakanta	81 888	81 888	80 189	80 388	83 056

Tase

	31.12.2024	30.9.2025
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	1 477 205	1 331 954
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	1 477 205	1 331 954
AINEELLISET HYÖDYKKEET	137 270 294	136 406 836
MAA- JA VESIALUEET	31 672 255	31 970 977
RAKENNUKSET	69 549 334	66 300 566
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	34 412 991	31 477 249
KONEET JA KALUSTO	996 356	1 039 143
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	61 653	61 653
ENNAKKOMAKS JA KESKENER HANKIN	577 705	5 557 247
SIJOITUKSET	88 480 470	88 497 938
OSAKKEET JA OSUUDET	38 529 297	38 529 297
MUUT LAINASAAMISET	47 682 721	47 700 189
MUUT SAAMISET	2 268 452	2 268 452
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	227 227 969	226 236 728
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	11 129	11 129
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	11 129	11 129
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	82 150	82 150
MUU VAIHTO-OMAISUUS	82 150	82 150
SAAMISET	3 960 532	870 550
PITKÄAIKAISET SAAMISET	10 759	10 759
MUUT SAAMISET	10 759	10 759
LYHYTAIKAISET SAAMISET	3 949 773	859 791
MYyntISAAMISET	779 115	146 528
MUUT SAAMISET	456 169	261 585
SIIRTOSAAMISET	2 714 488	451 678
RAHAT JA PANKKISAAMISET	4 382 781	4 804 616
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	8 425 463	5 757 315
VASTAAVAA YHTEENSÄ	235 664 560	232 005 172

	31.12.2024	30.9.2025
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	50 347 438	50 347 438
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	74 226 042	74 226 042
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	1 320 924
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	124 573 479	125 894 404
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS		
POISTOERO	572 873	572 873
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	18 000 000	18 000 000
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS YHTEENSÄ	18 572 873	18 572 873
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	284 902	143 923
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	284 902	143 923
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	48 817 013	48 813 371
JOUKKOVELKAKIRJALAINAT PA	20 000 000	20 000 000
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSL	28 387 651	28 387 651
MUUT VELAT	429 362	425 720
LYHYTAIKAINEN	43 416 292	38 580 601
JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	30 000 000	30 000 000
LAINAT RAH.-JA VAKUUT.LAITOKS.	4 667 922	1 801 020
SAADUT ENNAKOT	13 602	3 171
LYHYTAIKAISET OSTOVELAT	3 116 902	2 133 453
MUUT VELAT	745 001	591 939
SIIRTOVELAT	4 872 865	4 051 018
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	92 233 306	87 393 972
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	235 664 560	232 005 172

Investoinnit

Kunnanhallitus

Maa-alueiden hankintoihin on talousarviossa varattu 1,2 milj. euroa. Syyskuun lopussa näiden toteuma on 0,32 milj. euroa. Maa-alueiden hankintojen ennustetaan toteutuvan talousarvion pienempänä.

Uusi sähköinen arkistointijärjestelmä hankitaan vuoden 2025 aikana. Arvioitu investointikustannus on 0,05 milj. euroa.

Sivistyslautakunta ja hyvinvointilautakunta

Investointien osalta liikuntapalveluiden kalustohankinnoista on toteutunut 0,06 milj. euroa. Investoinnin ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Tekninen ja elinvoimalautakunta

Talonrakennus

Keskustan kouluverkkoselvityksen suunnittelukustannuksia ei ole muodostunut. Lukion ja monitoimitalon aurinkopaneelien asennusten kiinteistöjen sisäpuoliset työt on saatu valmiiksi ja paneelien asennukset alkavat lähiaikoina. Energiansäästötoimet ajoittuvat loppuvuoteen. Keskuskeittiön varavoimakoneen hankinnan jälkeen koekäytössä havaittiin, ettei varavoimakoneen teho riitä kattamaan koko rakennuksen sähkökuormaa. Tämän vuoksi kone siirretään Ehnroosin koululle ja keskuskeittiölle kilpailutetaan uusi varavoimakone.

Valmistuneita hankkeita ovat mm. Hyökännummen koulun sadekatos, Riichenmäen koulun vesikattotyö, Varja ateljän ja Myllytontun päiväkodin julkisivumaalaus, kunnantalon hissien uusinta, lukion kattotyö, Kaunismäen hyvinvointineuvolan vesiputkien vaihto sekä Kirkonkylän koululta opettajien asuntolaan johtavien putkikaanalien vesi- ja kaukolämpöputkien vaihto.

Kuntatekniikka

Vuoden 2025 kuntatekniikan investointihankkeita on edistetty alkuvuoden aikana laaditun aikataulun mukaisesti. Keskeisinä kuntatekniikan investointihankkeina toteutettu Pyydyskorven alueen katuinfran rakentaminen, joka oli suunniteltu kaksivuotiseksi urakaksi, valmistui jo 2025, Jokihuhdantien alueen katusaneeraus (jatkuu 2026), Meijerinpellon alueen katujen saneeraus (jatkuu 2026) ja Mt140 (Lahdentie) keskisaarekkeen uusimisen kolmas vaihe välillä Oravatie-Veteraanitie. Hyväksyttyyn jalankulun-, pyöräilyn- ja ulkoilureittiverkoston kehittämissuunnitelmaan sisältyviä kevytliikenteen väyliä rakennetaan mittava määrä; mm. Jokihuhdantie, Perkiönpellontie, Sälinkääntie välille Kallolantie-Härkäsaarentie sekä Meijerinraitti ja Riichenmäenraitti.

Keskuskadun hulevesijärjestelmä on perusteltua uusida samassa yhteydessä Nivos Vesi ja Lämpö Oy:n toteuttaessa vesihuoltorakentamista käynnistyneelle kerrostalorakennushankkeelle Keskuskatu 17:ssä. Hulevesijärjestelmä uusitaan välillä Kivistöntie - Ullantie. Hanke ei sisälly alkuperäiseen investointiohjelmaan. Tälle urakalle ei tarvitse hakea lisämäärärahaa, vaan tarvittava määräraha saadaan siirrettyä vuoden 2025 varatuista määrärahoista 0,10 milj. euroa, joka riittää tämän vuoden rakentamiseen. Vuodelle 2026 on varattu määräraha lopulle rakentamiselle.

Investoinnit		Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2025	TA muutokset 2025	TA muutosten jälkeen	Toteuma 30.9.2025	Poikkeama	Ennuste
Kunnanhallitus								
Kiinteä omaisuus								
Maa-alueiden hankinta(valtuustotavoite)		Menot	-1 200 000		-1 200 000	-322 773	-877 227	-500 000
Maa-alueiden myynti		Tulot	200 000		200 000	23 507	176 493	35 000
Kiinteä omaisuus yhteensä	N	Netto	-1 000 000		-1 000 000	-299 266	-700 734	-465 000
Aineeton käyttöomaisuus								
Osakkeiden hankinta		Menot						
Osakkeiden myynti		Tulot						
Sähköinen arkistointijärjestelmä		Menot	-50 000		-50 000	-2 500	-47 500	-50 000
Rakennusten korjaukset/muut kiinteät rakenteet ja laitteet								
Kunnanhallitus yhteensä		Menot	-1 250 000		-1 250 000	-325 273	-924 727	-550 000
		Tulot	200 000		200 000	23 507	176 493	35 000
	N	Netto	-1 050 000		-1 050 000	-301 766	-748 234	-515 000
Investoinnit		Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2025	TA muutokset 2025	TA muutosten jälkeen	Toteuma 30.9.2025	Poikkeama	Ennuste
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta								
Irtain omaisuus								
Tilojen kalustaminen								
Vaarojen ja riskien arvioinnin muk. investointitarp. ja ops mukainen kalustaminen		Menot	-35 000		-35 000		-35 000	-35 000
Liikuntapalveluiden kalustehankinnat yhteensä		Menot				-59 370		
1. Monitoimitalon tataminen uusiminen		Menot	-15 000		-15 000		-15 000	-15 000
2. Salibandykaualon uusiminen		Menot	-11 000		-11 000		-11 000	-11 000
3. Kuntosalilaitteiden uusiminen		Menot	-46 000		-46 000		-46 000	-46 000
Aineeton käyttöomaisuus								
Varhaiskasv. asiakastietojärjestelmä		Menot				-336		
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta yhteensä		Menot	-107 000		-107 000	-59 706	-47 294	-107 000
		Tulot						
	N	Netto	-107 000		-107 000	-59 706	-47 294	-107 000
Investoinnit		Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2025	TA muutokset 2025	TA muutosten jälkeen	Toteuma 30.9.2025	Poikkeama	Ennuste
Tekninen ja elinvoimalautakunta								
Talonrakennus								
Koulurakennus								
Keskustan kouluverkkoratkaisun suunnittelu	N	Menot	-200 000		-200 000		-200 000	
Energiasäästötoimenpiteet								
Lukio ja monitoimitalo, aurinkosähköpaneelit		Menot	-230 000		-230 000	-5 403	-224 597	-130 000
Muut energiasäästötoimenpiteet		Menot	-100 000		-100 000	-13 830	-86 170	-100 000
Peruskorjaukset								
Rakennusten korjaukset/sisäilmakorjaukset								
Terveyskeskuksen sisäilmakorjaus		Menot	-50 000		-50 000	-92 812	42 812	-115 000
Paloaseman vesikattokorjaus		Menot	-15 000		-15 000		-15 000	-15 000
Riihenmäen yläkoulun vesikaton kunnostustyö		Menot	-30 000		-30 000	-13 113	-16 887	-30 000
Hyökännummen koulun sadekatoksen rakentaminen		Menot	-80 000	20 000	-60 000	-43 696	-16 304	-60 000
Kirkonkylän koulu, viipaleen vesikaton maalaus		Menot	-15 000	15 000				
Varja ateljé julkisivumaalaus		Menot	-20 000		-20 000	-5 053	-14 947	-20 000
Myllytontun julkisivun maalaus		Menot	-50 000		-50 000	-13 265	-36 735	-50 000
Monitoimitalon ulko-ovien uusinta		Menot	-30 000		-30 000	-9 522	-20 478	-30 000
Anttilan pk, Vanamo julkisivumaalaus		Menot	-80 000	80 000				
Seurojentalon WC-tilojen korjaus		Menot	-160 000		-160 000	-67 658	-92 342	-160 000
Kunnantalon hissien uusinta		Menot	-50 000	-15 000	-65 000	-68 382	3 382	-70 000
Sisäilmakorjauksiin (varaus)		Menot	-15 000		-15 000	-16 574	1 574	-50 000
Lukion vesikaton osa bitumikermi		Menot		-65 000	-65 000	-28 338	-36 662	-35 000
Kaunismäen pk ja hyvinvointineuvolan vesiputkien vaiht.		Menot		-60 000	-60 000	-30 935	-29 065	-60 000
Kirkonkylän koulun ja opettajien asuntolan välisen putki.		Menot		-25 000	-25 000	-44 659	19 659	-45 000
Seurojentalon narikka vuoden 2024 jatko		Menot		-45 000	-45 000	-44 162	-838	-45 000
Talonrak. yhteensä (ilman leasingrah.)	N	Menot	-1 125 000	-95 000	-1 220 000	-497 402	-722 598	-1 015 000

Kuntatekniikka		Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2025	TA muutokset 2025	TA muutosten jälkeen	Toteuma 30.9.2025	Poikkeama	Ennuste
Alueet mm. teollisuus ja infra								
Hyökännummen alueen hulevesijärjestelmä	Menot		-100 000		-100 000	-110 579	10 579	-111 000
Pyydyskorven alueen katuinfra	Menot		-900 000		-900 000	-967 412	67 412	-990 000
Mt140 keskisaarekkeen uusiminen (ELY-tie), 3-vaihe	Menot		-700 000	15 000	-685 000	-532 532	-152 468	-535 000
Kapuli V	Menot		-80 000	80 000				
Kapulin alueen risteyslevytykset ja katuviherrakentaminen	Menot		-100 000		-100 000	-273 710	173 710	-274 000
Kohdentamattomat pienet liikenneturvallisuustoimenpiteet	Menot		-100 000		-100 000	-165 155	65 155	-166 000
Täydentävä katuviherrakentaminen	Menot		-50 000		-50 000	-28 118	-21 882	-50 000
Keskuskadun hulevesi- ja jk/pp saneeraus välillä Kivistöntie - Ullantie	Menot							-100 000
Alueet mm. teollisuus ja infra yht.	N	Menot	-2 030 000	95 000	-1 935 000	-2 077 506	142 506	-2 226 000
Kevyttiilienne								
Jokihuhdantien jk/pp ja alueen katusaneeraus	Menot		-850 000		-850 000	-461 482	-388 518	-630 000
Einontien jk/pp	Menot		-15 000		-15 000	-5 618	-9 382	-15 000
Alhontien jk/pp	Menot		-15 000		-15 000	-4 398	-10 602	-15 000
Sälinkäntien jk/pp yritysalueelle	Menot		-250 000		-250 000	-239 881	-10 119	-250 000
Riihenmäenraitti	Menot		-300 000		-300 000	-241 731	-58 269	-300 000
Vuohimäenraitti	Menot		-100 000		-100 000	-78 931	-21 069	-100 000
Leppämaantie - Kajavantie puistoraitti	Menot		-100 000		-100 000	-76 732	-23 268	-100 000
Kruununraitti jk/pp	Menot		-100 000		-100 000	-71 266	-28 734	-100 000
Meijerinraitti	Menot		-200 000		-200 000	-146 833	-53 167	-147 000
Vuolteenmetsäntien jk/pp	Menot		-20 000		-20 000	-12 023	-7 977	-20 000
Perkkiöpellontien jk/pp	Menot		-150 000		-150 000	-91 504	-58 496	-150 000
Hirvihaaratien jk/pp jatke	Menot					-1 669		
Kevyttiilienen yht.	N	Menot	-2 100 000		-2 100 000	-1 432 068	-667 932	-1 827 000
Liikenne								
Päällystystyöt	Menot		-500 000		-500 000	-441 214	-58 786	-500 000
Katuvalaistus	Menot		-150 000		-150 000	-62 107	-87 893	-150 000
Vanha Porvoontie - Isonniityntie keskisaareke	Menot		-100 000		-100 000	-117 697	17 697	-120 000
Otavantie, Ellinpolku, Martanpolku, Metsäpolku, Papanapolku	Menot		-600 000		-600 000	-420 194	-179 806	-525 000
Kirvuntie (välillä Urheilutie-Vanha-Porvoontie)	Menot		-60 000	40 000	-20 000	-21 912	1 912	-20 000
VT4, VT25 ja MT140 alueen liittymien suunnittelu	Menot			-40 000	-40 000	-15 655	-24 345	-40 000
Liikenne yht.	N	Menot	-1 410 000		-1 410 000	-1 078 779	-331 221	-1 355 000
Puistot ja leikkipaikat								
Liisalan ja maankaatopaikan laajennus ja viimeistelytyöt	Menot			-100 000	-100 000	-114 772	14 772	-120 000
Lempivaaran vihertyöt	Menot		-100 000	100 000				
Lempivaaran leikkipuisto	Menot		-15 000		-15 000		-15 000	
Skeittiparkki	Menot		-20 000		-20 000	-12 836	-7 164	-20 000
Pienet puistojen ja liikuntapaikkojen parannustoimenpiteet	Menot		-50 000		-50 000	-47 285	-2 715	-50 000
Puistot ja leikkipaikat yht.	N	Menot	-185 000		-185 000	-174 893	-10 107	-190 000
Kuntatekniikka yhteensä								
	Menot		-5 725 000	95 000	-5 630 000	-4 763 246	-866 754	-5 598 000
	Tulot							
	N	Netto	-5 725 000	95 000	-5 630 000	-4 763 246	-866 754	-5 598 000
Teknisen irtain omaisuus								
Keittiöiden kalusto /laitehankinnat	Menot		-15 000		-15 000	-2 515	-12 485	-15 000
Siivouspuolen laitehankinnat (omatuotanto)	Menot		-10 000		-10 000		-10 000	-10 000
Piha-alueiden ulkoleikkivälineet	Menot		-50 000		-50 000	-25 367	-24 633	-50 000
Toimitilapalveluiden laite- ja kalustohankinnat	Menot		-80 000		-80 000	-82 083	2 083	-90 000
Kuntatekniikan kone- ja laitehankinnat	Menot		-90 000		-90 000	-55 057	-34 943	-90 000
Varavoimakoneiden hankinta	Menot		-270 000		-270 000	-189 112	-80 888	-270 000
Irtain yhteensä	N	Menot	-515 000		-515 000	-354 134	-160 866	-525 000
Tekninen ja elinvoimalautakunta yhteensä								
	Menot		-7 365 000		-7 365 000	-5 614 782	-1 750 218	-7 138 000
	Tulot							
	N	Netto	-7 365 000		-7 365 000	-5 614 782	-1 750 218	-7 138 000
Bruttoinvestoinnit								
Rahoitusosuudet investointimenoihin	Tulot							
Leasingrahoitteiset investoinnit	Menot							
Käyttöomaisuuden myynnit	Tulot		200 000		200 000	23 507	176 493	35 000
KUNNAN NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	Netto		-8 522 000		-8 522 000	-5 976 254	-2 545 746	-7 760 000

Kunnan strategia ja kärkitavoitteet

Mäntsälän strategia hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 13. joulukuuta pidetyssä 2021 kokouksessa. Kuntastrategiassa määriteltiin tavoitetilä, sekä päämäärät, joihin pyritään tämän valtuustokauden aikana (2021–2025). Lähtökohtana oli kuntalaisten, kunnan työntekijöiden, alueen yrittäjien ja päätöksentekijöiden kanssa yhteistyössä määriteltä kunnan arvopohja, sekä visio tavoitetilasta. Visiona on kasvava ja kehittyvä Mäntsälä, jossa arki on sujuvaa ja turvallista. Vision lähtökohtana on toiminta-ajatus, jonka mukaan kuntalaisen hyvinvointia ja yhteisön elinvoimaisuutta pyritään edistämään.

Tästä näkökulmasta määriteltiin kolme tärkeintä painopistealuetta:

1. Turvallinen, sujuva arki
2. Osallistava yhteisöllisyys
3. Vastuullinen, kehittävä vire

Palvelualueet ovat määritelleet strategian mukaisia omia talousarviotavoitteita ja ne on hyväksytty lautakunnissa.

Koko kuntaa koskevat strategiset mittarit on myös laadittu valtuustokaudelle, joita tullaan seuraamaan koko valtuustokauden ajan. Mittareilla seurataan, kuinka valtuustokauden tavoitteiden saavuttamisessa edetään ja onko tekemisen suunta oikea.

Kuva. Mäntsälän kunnanvaltuustossa 13.12.2021 § 159 hyväksytty toiminta-ajatus, arvot ja visio.

Valtuustokauden strategiset tavoitteet ja mittarit

= tavoite ei tule toteutumaan

= epävarma toteutuminen, "ehkä"/kesken/toteutuu osittain

= tulee toteutumaan tai on jo toteutunut

Turvallinen ja sujuva arki					
Kärkitavoite	Mittari	TP 2024	tavoite 2025	tot. 30.09.2025	Arvio
Lähipalvelut toteutetaan palvelulupauksen mukaisesti, kustannus tehokkaasti, asukaslähtöisinä.	Asukasluku, kasvu väh. 0,3-1,0 %/vuosi	20 934	21 063	20 894	
	Vapaa kunnan omakotitonttivaranto 31.12. vähintään (kpl)	37	30	Myytäviä omakotitontteja 30 kpl. Lisäksi tulossa Pyydyskorven alueen uudet tontit +19 tonttia	
	Rakennuslupien käsittelyaika siitä, kun lupahakemus on riittävä päätöksentekoon enintään (vk)	34 vrk (lupapäätöksen käsittelyajan mediaani viimeisen 12kk aikana)	5 viikkoa	39 vrk (lupapäätöksen käsittelyajan mediaani viimeisen 12kk aikana)	
	Palvelujen kustannukset suhteessa muihin Kuuma-kuntiin, ulkoiset toimintakulut €/as	Mäntsälän toimintakulut 3248 €/asukas, Kuuma-kunnat keskimäärin 3311 €/asukas (tilinpäätösarvot)	Kustannukset keskimääräistä alhaisemmat vrt. Kuuma-kuntiin	2415 €/asukas (keskim. 2459 €/asukas)	
	Kuntalaiskysely ja kyselyn muutokset vuosittain. Toimenpiteet kyselyn perusteella toteutettu. Kyselyssä 2024 tyytyväisyysindeksi.	Kysely loppunut 1.8. Keskeiset tulokset esitelty. Erillinen raportti laadittu mavikatsaukseen. Indeksia ei ole otettu käyttöön.	Tyytyväisyysindeksi käytössä. Sote ja joukkoliikenne palaute parantunut.	Indeksiä ei ole otettu käyttöön. Kyselyn palaute huomioitu strategiapäätöksessä valtuustossa. Teemat erityisesti turvallisuus ja lasten sekä nuorten palvelut.	
Vahvistetaan kuntalaisten hyvinvointia suunnitelmallisella tekemisellä.	Syrjäytymisen ehkäisy (Sotkanet): Nuorisotyöttömät %:ia 18–24-vuotiaasta työvoimasta, enintään	10,7% (2024)	8,0 %	ei päivittynyt tässä kohden	
	Syrjäytymisen ehkäisy (Sotkanet): Syrjäytymisriskissä (ei työssä, opiskele, ei varusmiespalveluksessa) olevat 18–24-vuotiaat %:ia vastaavan ikäisistä, enintään	18,2% (2023)	17,0 %	ei päivittynyt tässä kohden	
	Syrjäytymisen ehkäisy (Sotkanet): Perheen koettu taloudellinen tilanne kohtalainen tai sitä huonompi %:ia 8. ja 9. luokan oppilaista, enintään	37,7% (2023) 30% (2025)	27 %	30 %	
	Syrjäytymisen ehkäisy (Sotkanet): Tuntee itsensä usein yksinäiseksi %:ia 4. ja 5. luokan oppilaista, enintään	5,7% (2023) 3% (2025)	4 %	3 %	
	Syrjäytymisen ehkäisy (Sotkanet): Ylipaino (ml. lihavuus) yleisyys %:ia 2–6-vuotiailla, enintään	20,3% (2023)	21 %	ei päivittynyt tässä kohden	
	Koulukiusattuna useammin kuin kerran viikossa, %:ia 4. ja 5. luokan oppilaista (Kouluterveyskysely joka toinen vuosi), enintään	8,7% (2023) 7% (2025)	5 %	7 %	
	Koulukiusattuna useammin kuin kerran viikossa %:ia 8. ja 9. luokan oppilaista (Kouluterveyskysely joka toinen vuosi), enintään	8,9% (2023) 6% (2025)	6 %	6 %	
	Hyte-kerroin, vähintään*	18,0 €/as	19,2 €/as	ei päivittynyt tässä kohden	
Parannetaan arjen turvallisuutta.	Huumausainerikosten määrä, enintään kpl (Polstat tilasto)	37	40	40	
	Omaisuusrikosten määrä, enintään kpl	583	500	450	
	Kevyen liikenteen uusia väyliä väh. €/vuosi	2 100 000 €	400 000 €	1 091 230€	

Osallistava yhteisöllisyys					
Kärkitavoite	Mittari	TP 2024	tavoite 2025	tot. 30.09.2025	
Päätöksenteko on avointa ja osallistavaa.	Avointen kuntalaistilaisuuksien määrä (kpl) / osallistujamäärä (myös verkko-osallistuminen)	9 kpl/360 osall. (sis.Finngriid tilaisuus 100 osall.)	12 kpl/ 400 osallist.	8 kpl/200 osall. Mitä ihmettä tapahtuma n. 4000-5000 ja Valotapahtuma yli 2000.	
	Äänestysaktiivisuus kunta- ja eduskuntavaaleissa	Presidentinvaalit 75,2% Eu-vaalit 37,3	Kunnallisvaalit 55 %	Kunnallisvaalit 49,0	
Rakennetaan yhteisöllisyyttä tukemalla yhteistä tekemistä.	Kunnan myöntämä tuki järjestöille eur/v (avustukset ja laskennallisesti ilmaiset tilat), vähintään	400 220	380 000	229 672	
	Aloitteiden (kv ja kuntalais) keskimääräinen käsittelyaika (kk)	3kk	2kk	3 kk	
	Vaikuttamistoimielinten lausuntojen ja kannanottojen määrä, kpl	14	16	14	
Vahvistetaan luottamusta osallistavalla johtamisella	Säännöllinen työtyytyväisyyskysely, asteikko 1-5	Tehdään v.2025	Henkilöstöpuoliskikyselyt aloitetaan	Pilotin toteutus 11/2025	
	Sairauspoissaolot, pv/hlö	14,2	alle 13,5	10.1 kp/hlö	
Vastuullinen, kehittävä vire					
Kärkitavoite	Mittari	TP 2024	tavoite 2025	tot. 30.9.2025	
Kuntakonserni toimii vahvistaen työllisyyttä sekä yrittäjyyttä.	Työttömyysaste, alle Uudenmaan keskiarvon	8,7 % (7. paras Uudellamaalla ka 11,7 %)	Alle Uudenmaan keskiarvon	8,8 % (8. paras Uudellamaalla ka 12,0 %)	
	Aloittavien yritysten nettolisäys, kpl, vähintään**	27	70	49	
	Raakamaanhankinta, ha, vähintään	25,9	30	5	
	Myyntissä olevat vapaat yritystontit, kpl	Pieniä (alle 1 ha): 12 kpl, suuria (yli 1 ha): 1 kpl. Eriyisen suuria (10-20 ha) tontteja 0 kpl.	Pieniä (alle 1 ha): vähintään 5 kpl, suuria (yli 1 ha): vähintään 5 kpl. Eriyisen suuria (10-20 ha) tontteja vähintään 1 kpl.	Pieniä (alle 1 ha): 10 kpl, suuria (yli 1 ha): 0 kpl. Eriyisen suuria (10-20 ha) tontteja 0 kpl.	
Toimitapoja kehitetään ketterästi ja tuloksellisesti tietoon pohjaten	Vuosikate/poistot %	159 %	>100 %	TPE 88 %	
	Konsernin lainat ja vastuut €/asukas	8317 €/asukas	ei ylitetä kriisikuntakriteerejä	8141 €/asukas	
	Asiakaslähtöinen prosessien kehittäminen/tuottavuuden parantaminen, kpl	Toteutuu	3	4	
Kunnan hankinnoissa, investoinneissa ja palvelukehityksessä noudatetaan vastuullisuutta.	Merkittävimmissä investointihankkeissa järjestetään markkinavuoropuhelut mahdollisten toimittajien kanssa	Toteutumassa	vähintään 10 kpl	tarkastelujaksolla toteutunut 7 kpl	
	Investoinnit uusiutuvaan energiaan ja energiansäästötoimenpiteet	Aurinkopaneelien tuotto 239 MWh/v ja purettuja öljylämmityskohteita 165 MWh	Uusiutuvan energian tuotto >130 MWh/v Energiansäästötoimenpiteet >100 MWh/v	Kokonaisuuden osalta säästötavoite täyttyy, Uusiutuvan energian tuotto 110 MWh (panelikentät jouduttiin pienentämään suunnitellusta koosta), Energiansäästötoimenpiteiden toteutumisen arvio 120 MWh.	
	Kuntakonserni on hiilineutraali v 2035 mennessä, vuosittaiset Co2 päästöt/asukas, enintään	vuoden 2023 luku uusin: 5.0 tCO2e/asukas	4,5	tieto päivittyy myöhemmin	

Palvelualueiden osavuositaksaukset

Hallintopalvelut

Hallintopalvelut/ kunnanhallitus 1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot	1 796		1 796	1 287	-509	71,6 %	2 019	4 832
Myyntituotot	892		892	902	10	101,2 %	1 146	853
Maksutuotot	5		5		-5		5	2
Tuet ja avustukset	387		387	117	-270	30,3 %	407	809
Muut toimintatuotot	512		512	267	-245	52,2 %	461	3 167
Toimintakulut	-12 693		-12 958	-9 911	3 048	76,5 %	-13 739	-12 122
Henkilöstökulut	-4 705		-4 705	-3 438	1 267	73,1 %	-4 799	-5 058
Palvelujen ostot	-5 326	-265	-5 591	-4 132	1 458	73,9 %	-5 694	-4 560
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-121		-121	-79	41	65,8 %	-144	-122
Avustukset	-1 489		-1 489	-1 468	21	98,6 %	-1 943	-1 317
Muut toimintakulut	-1 053		-1 053	-793	260	75,3 %	-1 160	-1 065
Toimintakate	-10 897		-11 162	-8 624	2 538	77,3 %	-11 721	-7 291
Vuosikate	-10 897		-11 162	-8 624	2 538	77,3 %	-11 721	-7 291
Poistot ja arvonalentumiset				-18	-18		-24	-5
Poistot ja arvonal.				-18	-18		-24	
Tilikauden tulos	-10 897		-11 162	-8 642	2 521	77,4 %	-11 744	-7 296
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-10 897		-11 162	-8 642	2 521	77,4 %	-11 744	-7 296

Palvelualueen palvelusuunnitelma

Palvelualue tuottaa kunnan yhteiset hallinto-, hankinta-, talous-, Hr – ja tietohallinnon palvelut. Hallintopalvelut tukevat muiden palvelualueiden palvelutuotantotehtävää. Kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät ja toimintatapojen kehittäminen on palvelualueen vastuulla. Kunnan asiakaspalvelu-, asianhallinta- ja arkistopalvelut sekä viestintä-, markkinointi- ja kulttuuripalvelut ovat myös osa palvelukokonaisuutta. Kunnan keskitetyt valmius- ja turvallisuustoiminnot ovat yleishallinnon tulosalueen alaisuudessa.

Keski-Uudenmaan maaseutuhallintopalvelujen tulosalue vastaa maaseutupalveluiden järjestämisestä kahdeksan kunnan yhteistoiminta-alueella. Keskeisiä tehtäviä ovat EU- ja kansallisiin maataloustukiin liittyvät maksajavirastotehtävät sekä muun lainsäädännön perusteella kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluvat tehtävät. Palvelualueen talousarvioon sisältyy Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kuntaosuus. Työllisyys- ja maahanmuuttopalveluiden tulosalue vastaa kunnan yhteisistä työllisyyspalveluista, viranomais- ja sidosryhmäyhteistyöstä sekä kunnan tarjoamista kotouttamispalveluista.

Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat

Toimintatuotot ovat toteutumassa talousarvion talousarviota suurempina 0,22 milj. euroa, johtuen erityisesti valtiolta saatavista laskennallisista pakolaiskorvauksista. Toimintakuluissa on 0,78 milj. euron ylitysuha. Kunnan rahoitusosuus työttömyyden hoidon kustannuksista on ylittämässä talousarvion, jonka johdosta esitetään talousarviomuutosta 0,45 milj. euroa. Kokonaisuudessaan toimintakate on ylittymässä 0,56 milj. yli talousarvion.

Yleishallinto

Tulosalueelle kirjautuu keskusvaalilautakunnan, luottamushenkilöhallinnon, kunnanjohtajan, yleishallinnon ja keskitetyn asianhallinnan kustannukset. Lisäksi tulosalueelle kirjautuu turvallisuus- ja valmiussuunnittelu- menot sekä omaisuuden myyntivoitot.

Yleishallinto tulee ennusteen mukaan ylittämään talousarvion. Tulopuolella on riskinä luovutusvoittojen

jääminen alle talousarvion. Kulupuolen ennustettu ylitys johtuu maksetuista vahingonkorvauksista. Erona edellisiin vuosiin arvioidaan pysyvien vastaavien luovutusvoiton jäävän alemmalle tasolle.

Uudet luottamushenkilöt ovat aloittaneet kesäkuussa. Syksyllä toimielimet ovat järjestäneet perehdytystä ja tapaamisia, joka voi lisätä kuluvana vuonna palkkioiden määriä. Keskeisin tehtävä oli kuntastrategiasta päättäminen lokakuussa.

Tukipalvelut

Tulosalue vastaa yhteisistä hallinto-, henkilöstö-, talous- ja Ict-palveluista sekä viestintä-, markkinointi- ja kulttuuripalveluista. Tulosalue tukee muiden palvelualueiden hallinnon tehtäviä asiantuntijuudella sekä välineiden sekä prosessien kehittämisellä.

Tulosalueen ennusteen mukaan talousarvio toteutunee pääsääntöisesti. Tukipalveluiden toimintakatteen toteuma syyskuun lopussa on noin 75,7 %. Henkilöstökuluissa sekä palvelujen ostoissa on pientä kustannuspaineilystä.

Tukipalveluiden osalta uusittiin sisäinen palvelualueiden esihenkilöille osoitettu erillinen kysely, jonka avulla kartoitettiin palvelun laatua ja kehittämistarpeita. Näitä toimenpiteitä on viety tiimien toimintasuunnitelmiin.

Helmikuun alussa tuli voimaan KVTES ja OVTES, osio G:n osalta tasopalkkajärjestelmä, johon siirryttiin 1.10.2025 alkaen. Järjestelyvaraeriä kohdennettiin tasopalkkakustannusten kattamiseen ja työ jatkuu ensi vuoden aikana seuraavan järjestelyerän yhteydessä. Muiden sopimusalojen osalta järjestelyeräneuvottelut käydään loppuvuoden aikana.

Työhyvinvointisuunnitelmien työturvallisuuden edistämiseksi kaikille yhteisiä tavoitteita on viety vuosikelloihin, jolloin ko.toimintoja toteutetaan ja seurataan systemaattisesti. Lisäksi Mäntsälän kunnan yhteisiä toimintaohjeita (Guru) käydään läpi vuosikellomaisesti työpaikkakokouksissa.

Kunnan viestintäpalvelut on toteuttanut ajankohtaista palveluviestintää, viestintä- ja markkinointikampanjoita sekä muita viestinnän sisältöjä ja materiaaleja kunnan ja kumppaneiden kanaviin ja tiedotukseen. Markkinointiviestinnässä on käytetty erityisesti digikanavia. Sisältöteemoina ovat olleet mm. Te-uudistus- ja palvelut Mäntsälässä, asuminen ja tonttitarjonta, lippulaivatapahtumat, kevään kunnallisvaalit ja lisäksi eri palvelualueiden hankkeet sekä keskeiset uutisoitavat ajankohtaisaiheet.

Mäntsälässä on aloitettu uutiskirjeiden julkaisu, jotka on suunnattu elinkeino- ja yrityssektorille sekä alueen asukkaille ja muille Mäntsälästä kiinnostuneille tahoille. Lisäksi kunnan kotisivuille ja tapahtumat-verkkokalenteriin on tehty kevään aikana pienkehitystä. Kunnantalon opastus ja asiakaspalvelun muutokset ovat olleet osa viestinnän työkenttää. Mäntsälän yrityskehityksen viestinnän osalta on tehty kattotason digikampanjointia, some-markkinointia, uutisointia ja yritystarinoita sekä muuta yritys yhteistyöhön liittyvää viestintää. Suuri satsaus oli toukokuussa pidetty Mitä ihmettä-tapahtuma, jonka viestinnän, markkinoinnin ja mediasuhteet hoitaa kunnan viestintä. Lisäksi viestinnällä, tuottajan rinnalla, on keskeinen rooli koko tapahtuman konseptin ja tuotannon toteutuksessa.

Kävijäseuranta: kunnan pääviestintäkanavat

Kunnan pääviestintäkanava on kotisivut [mantsala.fi](https://www.mantsala.fi). Sivulla on ollut tarkastelujaksona yhteensä 336 000 kävijää. Sivujen top 10-listalla suosituimpia sivuja ovat:

Mäntsälän kunta, etusivu: 39 t.

Mitä ihmettä 2025! -elämystapahtuma Mäntsälässä - Mäntsälän kunta, 19 t.

Ateriapalvelut ja ruokalistat - Mäntsälän kunta, 15 t.

Avoimet työpaikat - Mäntsälän kunta, 13 t.

Päätöksenteko ja kuulutukset - Mäntsälän kunta, 8,3 t.

Konserttilavan ohjelmassa - Mäntsälän kunta, 7,7 t.
Kirjasto - Mäntsälän kunta, 5,7 t
Hakupalvelu, 5,4 t
Museot ja kartanot - Mäntsälän kunta, 4,2 t

Kunnan pää some-kanavissa kävijä- ja seuraajien määrät ovat jatkaneet nousuaan aktiivisen ja suunnitelmallisen sisällöntuotannon ansiosta. Facebook: 2907 seuraajaa, IG 1900 seuraajaa.

Facebook- ja Instagram -kanavissa julkaistaan sekä orgaanisia sisältöjä eli kunnan itse tuottamia palveluihin, tapahtumiin, päätöksentekoon yms. liittyviä sisältöjä, että maksullista markkinointia. Kunnan profiilin Facebook-julkaisut olivat tavoittaneet tammi-syyskuussa liki 1,2 miljoonaa katselua. IGssä *kolmen viime kk aikana on saavutettu 79 998 katselua (*pisin saatavilla oleva tarkasteluväli IG:ssä).

Maksullisia digikampanjoita on tehty mm. tonttimarkkinoinnissa ja suurimpien tapahtumien markkinoinnissa sekä Yritysten Mäntsälä -konseptin tunnettuusmarkkinoinnissa. Kampanjoissa on saavutettu hyvin kohtuullisella euromäärällä erittäin hyvä tavoitavuus. Esim. Mitä ihmettä -kampanja tavoitti liki 67 000 katselua ja sai liki 1600 klikkausta tapahtumasivulle pelkästään IG:ssä. Yritysten Mäntsälä lanseerauskampanja keväällä 2025 sai LinkedInissä yli 42 000 katselua, mikä on kustannukseen nähden hyvä tulos.

Talous- ja hankintapalveluissa on toteutettu vuosikellon mukaisia tehtäviä ja seurattu mm. Inhouse-lainsäädännön mahdollisten muutosten tuomia vaikutuksia toimintakenttään. Ostolaskujen käsittelyyn käytettävän ajan sekä ostolaskujen kappalemäärän vähentämiseen liittyen on kartoitettu toimittajia ja toimintatapoja. Talous- ja hankintapalveluissa on valmisteltu kilpailutukseen myös useita hankintoja mm. pitkäaikainen laina, tiedolla johtamisen työkalu ja tilintarkastuspalvelut. Sopimushallinnan osalta on tarkoitus laatia prosessikuvaus ja päivittää sopimushallinnan ohjeet osana hankintaprosessia. Sopimushallintajärjestelmä Cloudian ja asianhallintajärjestelmä Dynastyn välinen integraatio (automaattinen asiakirjojen siirto) on otettu tuotantokäyttöön maaliskuussa osana hankinta- ja sopimusasiakirjakäsittelyn automatisointia. Hankinta- ja sopimushallintajärjestelmän perehdytystä on järjestetty järjestelmäosaamisen edistämiseksi eri palvelualueilla.

Kunnan sähköisen arkiston käyttöönotto etenee suunnitellusti. Pääkäyttäjäkoulutus on pidetty ja testiaineistoja on viety arkistoon. Integraatiot sähköisen arkiston ja Wilma sekä Primus järjestelmien välillä on etenevässä.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vuoden 2025 talous on toteutunut pääosin suunnitellusti.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelusopimukseen voi tutustua oheisesta linkistä:

<https://tuusula.cloudnc.fi/download/noname/%7Bb27cc278-2bdf-4b15-af30-4aa1d99962f1%7D/103850>
(Polku: Tuusula/päätöksenteko/Esityslistat ja pöytäkirjat/Toimielimet/valtuusto/ 11.11.2024 §104).

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan osavuosikatsaus on käsitelty 23.10.2025 ja siihen voi tutustua oheisesta linkistä: [202558-4-97436.PDF](#) (Polku: Tuusula/päätöksenteko/Esityslistat ja pöytäkirjat/Toimielimet/Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta/23.10.2025 § 114.)

TE- ja maahanmuuttopalvelut

Tulosalueen toimintakatteen ennustetaan jäävän talousarviosta. Toimintatuotot ovat ennusteen mukaan ylittämässä talousarvion, johtuen pakolaisista maksettavista laskennallisista korvauksista. Kunnan rahoitusosuus työttömyystuista tulee ylittämään talousarvion lähes 0,45 milj. eurolla, jolle haetaan osavuosikatsaus 3/2025:n yhteydessä talousarviomuutosta.

Mäntsälän kunnan työttömyysaste on kasvanut ja kesäkuun lopussa se oli jo 9,4 %. Tilastot näyttävät myös pitkäaikaistyöttömyyden kasvaneen huomattavasti. Vuosi sitten kesäkuun lopussa pitkäaikaistyöttömiä oli 288, kun kesäkuun lopussa määrä oli 403, ja myös nuorten työttömyys on kasvanut.

Keski-Uudenmaan Työllisyysalueen toiminta on lähtenyt toivottua hitaammin käyntiin. Yhteistyötä on rakennettu ja asiakasohjauksia kuntien palveluihin tapahtuu työllisyysalueen palveluiden muotoutumisen ja yhteistoimintamenettelyn myötä. Mäntsälän kunnan työllisyyspalveluiden on tarkasteltava resurssien riittävyyttä palveluissa, sillä asiakastyöhön on kohdennettava resursseja määrien ja palvelutarpeen kasvaessa. Samalla myös kohtaanto-ongelmaan rakennetaan kumppaneiden kuten työnantajien ja oppilaitosten kanssa ratkaisuja. Maahanmuuttopalveluissa laskennallisten korvausten kasvu mahdollistaa myös työllistymistä ja kouluttautumista edistävien palveluiden tarjoamisen asiakkaille.

Kuntien osuus työttömyystukien rahoituksesta on laajentunut vuoden 2025 alussa TE-palvelut -uudistuksen myötä. Työmarkkinatuen lisäksi kunnat rahoittavat jatkossa osan Kelan maksamasta peruspäivärahasta ja työttömyyskassojen maksamasta ansiopäivärahasta. Toisin kuin nykyään kunnan rahoitusvastuu koskee jatkossa myös työttömyystukea, joka maksetaan työllistymistä edistävän palvelun ajalta. On arvioitu että yli 60 % kunnan työttömyysmenoista kohdentuu yli 700 pv työttöminä olleille.

Maaseutuhallintopalvelut

Toiminta on ollut tavoitteiden ja maksajavirastovaatimusten mukaista. Maaseutupalveluiden osalta ei ollut olennaisia muutoksia talousarvion toteutumisessa ja loppuvuoden osalta odotetaan toimintakulujen pysyvän talousarvion puitteissa.

Tarkastuslautakunta

Ei merkittäviä poikkeamia.

Talousarviomuutokset

Kunnanvaltuuston kokouksessa 25.8. on myönnetty talousarviomuutosta Mäntsälän Jäähallin avustamiseen 40 000 €.

Osavuositarkastuksen 2/2025 yhteydessä valtuustolle käsiteltäväksi tulevat talousarvio- ja määrärahamuutokset:

Toisen osavuositarkastuksen yhteydessä haetaan määrärahamuutosta tietohallintopalveluiden ICT-palveluiden ostoihin 0,265 milj. euroa.

Osavuositarkastuksen 3/2025 yhteydessä valtuustolle esitettävät talousarvio- ja määrärahamuutokset:

TE- ja maahanmuuttopalvelut

0,45 milj. euron lisämääräraha kattamaan kunnan kasvaneen rahoitusosuuden työttömyystuista.

Investointien toteuma, poikkeamat ja ennuste

Maa-alueiden hankinta ja myynti on toteutumassa talousarviota pienempänä.

Investoinnit		Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2025	TA muutokset 2025	TA muutosten jälkeen	Toteuma 30.9.2025	Poikkeama	Ennuste
Kunnanhallitus								
Kiinteä omaisuus								
Maa-alueiden hankinta (valtuustotavoite)	Menot		-1 200 000		-1 200 000	-322 773	-877 227	-500 000
Maa-alueiden myynti	Tulot		200 000		200 000	23 507	176 493	35 000
Kiinteä omaisuus yhteensä	N Netto		-1 000 000		-1 000 000	-299 266	-700 734	-465 000
Aineeton käyttöomaisuus								
Osakkeiden hankinta	Menot							
Osakkeiden myynti	Tulot							
Sähköinen arkistointijärjestelmä	Menot		-50 000		-50 000	-2 500	-47 500	-50 000
Rakennusten korjaukset/ muut kiinteät rakenteet ja laitteet								
Kunnanhallitus yhteensä								
	Menot		-1 250 000		-1 250 000	-325 273	-924 727	-550 000
	Tulot		200 000		200 000	23 507	176 493	35 000
	N Netto		-1 050 000		-1 050 000	-301 766	-748 234	-515 000

Tulosalueet

Yleishallinto

1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot	522		522	284	-238	54,3 %	473	3 251
Toimintakulut	-1 495		-1 495	-1 275	220	85,3 %	-1 584	-1 588
Toimintakate	-973		-973	-992	-19	101,9 %	-1 112	1 662

Tukipalvelut

1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot	221		221	38	-182	17,3 %	243	222
Toimintakulut	-5 674	-265	-5 939	-4 376	1 563	73,7 %	-6 040	-6 193
Toimintakate	-5 453		-5 718	-4 338	1 380	75,9 %	-5 798	-5 970

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot	76		76		-76		76	56
Toimintakulut	-692		-692	-432	260	62,5 %	-692	-617
Toimintakate	-615		-615	-432	183	70,2 %	-615	-560

TE- ja maahanmuuttopalvelut

1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot	671		671	735	64	109,6 %	921	1 048
Toimintakulut	-4 392		-4 392	-3 558	834	81,0 %	-4 981	-3 369
Toimintakate	-3 721		-3 721	-2 822	899	75,9 %	-4 060	-2 321

Maaseutupalvelut

1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot	306		306	230	-76	75,1 %	306	255
Toimintakulut	-410		-410	-253	158	61,5 %	-412	-335
Toimintakate	-104		-104	-23	81	21,8 %	-106	-80

Tarkastuslautakunta

1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot								
Toimintakulut	-31		-31	-17	14	55,3 %	-31	-21
Toimintakate	-31		-31	-17	14	55,3 %	-31	-21

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut 1000 €

	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot	3 665	-152	3 513	2 307	-1 206	65,7 %	3 213	3 350
Myyntituotot	1 834	-152	1 681	939	-742	55,8 %	1 517	1 340
Maksutuotot	900		900	666	-234	74,0 %	940	941
Tuet ja avustukset	872		872	662	-210	75,9 %	697	995
Muut toimintatuotot	59		59	40	-19	67,0 %	59	74
Valmistus omaan käyttöön								
Toimintakulut	-58 572		-58 572	-41 978	16 594	71,7 %	-57 937	-55 536
Henkilöstökulut	-30 223		-30 223	-21 677	8 546	71,7 %	-29 817	-28 690
Palvelujen ostot	-10 135		-10 135	-7 009	3 126	69,2 %	-10 245	-10 341
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 071		-1 071	-804	267	75,0 %	-1 072	-966
Avustukset	-2 653		-2 653	-1 690	963	63,7 %	-2 335	-2 305
Muut toimintakulut	-14 491		-14 491	-10 798	3 692	74,5 %	-14 468	-13 234
Toimintakate	-54 907	-152	-55 059	-39 671	15 388	72,1 %	-54 723	-52 187
Vuosikate	-54 907	-152	-55 059	-39 671	15 388	72,1 %	-54 723	-52 187
Poistot ja arvonalentumiset	-339		-339	-251	88	74,0 %	-339	-329
Poistot ja arvonal.	-339		-339	-251	88	74,0 %	-339	-329
Tilikauden tulos	-55 246		-55 398	-39 922	15 476	72,1 %	-55 062	-52 515
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-55 246		-55 398	-39 922	15 476	72,1 %	-55 062	-52 515

Palvelualueen palvelusuunnitelma

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella toimii kaksi lautakuntaa. Sivistyslautakunta ohjaa palvelutuotannossa palvelualueen hallintoa, varhaiskasvatus- ja opetuspalveluita. Hyvinvointilautakunta ohjaa palvelutuotannossa elinikäisen oppimisen palveluita sekä nuoriso-, liikunta- ja hyvinvointipalveluita.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella edistetään tasa-arvoisesti kuntalaisten varhaiskasvatusta, opetusta, sivistystä, osaamista, vapaa-aikaa ja hyvinvointia. Palvelut on tuotettu asiakaslähtöisesti, taloudellisesti ja tehokkaasti laadukkaita palveluja turvallisessa toimintaympäristössä.

Palvelualueen kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet on johdettu kunnan hyvinvointisuunnitelmasta. Keskeisimmät tavoitteet ja niihin liittyvät palvelualueen toimenpiteet ovat esitetty erillisessä liitteessä sekä tulosalueiden palvelusuunnitelmissa.

Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat

Sivistyksen yhteiset

Sivistyksen yhteisten tulosalue on hoitanut hyvinvointipäällikön rekrytoinnin alkuvuodesta 2025. Vuoden 2025 tilinpäätöksen materiaalit valmisteltiin hyvinvointilautakunnan ja sivistyslautakunnan päätettäväksi tammi- ja helmikuun kokouksiin. Samalla lautakunnille annettiin hanketoiminnan tilannekatsaus vuoden 2024 hanketoiminnasta.

Sivistyksen ja yhteisten palvelualueella tehtiin yhdessä henkilöstöhallinnon kanssa valmistelutyötä tasopalkkausmalliin siirtymisestä syyskuun loppuun mennessä. Tasopalkkaan siirryttiin KTVES-sopimuksen ja OVTES-sopimuksen G-liitteen työntekijöillä saman aikaisesti koko maassa lokakuusta 2025 lähtien.

Sivistysjohtaja nimitti Mäntsälän keskustan alueen kouluverkkoselvitystä valmistelevaan projektiryhmän alkuvuodesta 2025. Projektiryhmä sai kouluverkkoselvityksen taustatyön valmiiksi toukokuussa 2025. Sivistyslautakunta päätti kouluverkkoselvityksen lapsivaikutusten arviointien teosta kesäkuussa 2025. Kouluverkkoselvityksen luonnosversio valmistui sivistyslautakunnan kokoukseen 23.9.2025 ja siitä pyydettiin lausunnot. Palvelualueen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan koonti työstettiin kesäkuussa 2025. Osana riskien hallintaa sivistysjohtaja tilasi Vertikal Oy:ltä selvityksen yksityisen varhaiskasvatuksen järjestämisestä Mäntsälässä. Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen valtionosuustiedot ilmoitettiin ja varmistettiin talousosaston kanssa, että toiminnan ja talouden tilastoon ilmoitetut tiedot ovat yhtäläiset palvelualueelta ilmoitettujen suoritetietojen kanssa.

Vuoden 2026 talousarvion valmistelun alkoi huhtikuussa 2025. Kevään aikana tehtiin henkilöstöbudjetointi ja pyydettiin tulosalueilta toimintaa ja investointeja koskevat esitykset seuraavan vuoden talousarvioon. Kesäkuun sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen talousarvion kehysesitys oli pääsääntöisesti valmis. Sivistyslautakunta teki kunnanhallitukselle esityksen palvelualueen talousarviosta vuodelle 2026 syyskuun kokouksessaan. Kesäkuussa valmisteltiin vuoden 2025 talousarvion toista osavuosisikatsausta hyvinvointilautakunnan ja sivistyslautakunnan elokuun kokouksiin.

Huhti-toukokuussa sivistys- ja hyvinvointialueella arviointiin 2021–2025 valtuustokauden strategiatyöskentelyä, joka oli myös valmistautumista uuden valtuustokauden strategiatyöskentelyyn. Kesäkuussa sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen johtoryhmä teki kunnanjohtoryhmän taustamateriaaliin pohjautuvaa palvelualueen alustavaa strategiatyöskentelyä ja valmistautumista kunnanvaltuuston strategiatyön tukemiseen. Taloudellisesti sivistyksen yhteiset tulosalueen osavuosisikatsaus III/2025 tilinpäätösennusteen mukainen tulosalueen toteuma suhteessa talousarvioon näyttää toteutuvan vuonna 2025 talousarvion mukaisesti.

Opetuspalvelut

Mäntsälässä koulupolun aloitti 221 ensimmäisen vuosiluokan oppilasta (2024: 234. Yhteensä perusopetuksessa on oppilaita 2366 (2024: 2461)). Lukion aloitti 97 opiskelijaa (2024: 120). Yhteensä lukiossa on opiskelijoita 305 (2024: 300). Lukiossa alkoi elokuussa lautakunnassa 10.6.2025 hyväksytty suuntautumisvaihtoehto Talous ja sijoittaminen.

Opetuksen tulosalueella keskustan alueen kouluverkkoselvitystyö on päätös- ja lausuntovaiheessa. Selvityksessä on huomioitu keskustan alueen oppilasmäärän kehitys ja toiminnalliset tarpeet. Keskeisimpiä ratkaisuvia asioita ovat Myllymäki-Ehnroos yhtenäiskoulun vuosiluokkien 1–6 opetustilat, vammaisopetuksen ja vaativan erityisopetuksen tilaratkaisut. Sivistyslautakunta hyväksyi 23.9.2025 selvitysluonnoksen ja siinä esiteltyt kaksi keskustan alueen kouluverkon ratkaisuvaihtoehtoa. Sivistyslautakunta päätti pyytää selvityksestä lausunnot lautakunnilta, järjestöiltä ja neuvostoilta. Kuntalaisille järjestettiin kuntalaisilta 8.10.2025. Kuntalaiset voivat myös antaa lausuntonsa selvityksestä. Lopullinen esitys vaihtoehdosta keskusta-alueen kouluverkon kehittämiseksi tuodaan lautakuntakäsittelyyn 28.10.2025. Mahdollinen tarveselvitys ja

hankesuunnitelma on huomioitu talousarviovalmistelussa vuodelle 2026.

Oppilasmäärän väheneminen kohdistaa painetta lähivuosina henkilöstön tehtävien uudelleen järjestelyyn ja henkilöstömäärän optimoimiseen. Lukuvuoden 2025–2026 osalta vuosiluokkien 1–6 ryhmien määrää on vähennetty 5 ryhmällä. Luokkakoot pysyvät kohtuullisina. Oppimisen tuen puolelle on kohdennettu lisäresursseja. Lukuvuoden 2026–2027 henkilöstösuunnittelu käynnistyy lokakuussa 2025.

Oppimisen tuen lakiuudistuksen osalta valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet on hyväksytty ja paikallinen opetussuunnitelma hyväksyttiin lautakunnassa 10.6.2025. Lakiuudistuksen myötä kunnilla on varattu lisärahoitusta valtionosuuksien kautta lakiuudistuksen toteutukseen. Opetuspalveluiden esityksestä sivistyslautakunta hyväksyi kuuden lisäopettajavakanussin perustamisen oppimisen tuen toteuttamiseen. Tämä tarkoittaa 130 650 euron lisäkuluja vuodelle 2025. Uuden lainsäädännön jalkauttamistyötä kouluissa on tehty opetuksen hallinnon, rehtoreiden ja erityisopettajien yhteistyönä. Yhtenäisiä toimintatapoja on kehitetty verkostoyhteistyössä Kuuma-kuntien kesken. Opetushenkilöstöä on koulutettu uuden lain osalta. Tukeen liittyviä ohjeita ja prosesseja on laadittu, päivitetty ja koottu Tuen oppaaseen. Kunnan ohjaavia asiakirjoja, kuten toimintasääntöä, oppilaaksiottokriteereitä ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaa on päivitetty vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Oppilaiden tuen päätösten päivittäminen uuden lainsäädännön mukaisiksi on alkanut.

Opetussuunnitelman osalta sivistyslautakunta hyväksyi tuntijaon muutoksen 1.8.2025 alkaen suomen kielen ja matematiikan tuntien osalta. Vuosiluokalla 1 lisätä yksi vuosiviikkotunti äidinkielen ja kirjallisuuden opiskeluun. Vuosiluokalla 2 lisätään yksi vuosiviikkotunti matematiikan opiskeluun. Vuosiluokalle 3 ei vuosiviikkotuntilisäyksiä tule, koska Mäntsälän paikallisessa opetussuunnitelmassa on valtakunnalliseen minimituntimäärään lisätty 3. luokalle 1 vuosiviikkotunti äidinkielen ja kirjallisuuden opiskeluun. Kokonaisuus aiheuttaa pysyvän kulun 24:sta viikkotunnista kuntatasoisesti eli noin yhden luokanopettajan henkilötyövuoden verran. B1-kielen vuosiviikkotuntimäärää lisättiin valtakunnallisesti ja pysyvästi vuonna 2024.

Teemme kiusaamisen väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi systemaattista työtä. Kevään -25 alusta toukokuun loppuun mennessä hyvinvointi ja osallisuuspedagogi tavoitti 698 oppilasta, 119 opettajaa ja 34 eri ryhmää tunnetaitotyöpajan merkeissä. Aiheina olivat ”Miten toimin tunnekuohussa?” ja ”Myötätunnon mestari”. Yhdessä opettajien kanssa suunniteltiin ko. aiheiden pohjalta heidän ryhmilleen sopiva oppitunti. KO-toiminta käynnistyi viikolla 11. KO-toiminta on opetuspalveluiden ja nuorisotyön yhteinen ja Aseman lapset ry:n luotsaama pitkittyneisiin ja monisisiin kiusaamistilanteisiin kohdennettu monialainen tuki. Poliisi on ollut 3.4. rehtorikokouksessa esittelemässä poliisin ja koulun yhteistyömallia. Rehtorit kävivät materiaalit läpi omalla koulullaan (lainvastaisiin tekoihin puuttumisen ohjeistus). Mäntsälän koulujen 4-9-luokkalaisten vierailut nuorisotiloissa ja tutustuminen nuorisotyöntekijöihin jatkui kevään aikana. Lukuvuoden 2025-2026 vuoroja on pystynyt varamaan elokuussa. Someturvan käyttö opetuspalveluissa jatkuu. Kouluja on muistutettu 10.10. oppituntimateriaalien hyödyntämisestä ja sovelluksen käytön ohjeistamisesta oppilaille ja huoltajille. KiVa-koulukyselyt toteutettiin kouluilla kevään loppuun mennessä. Koulukohtainen yhteenveto esiteltiin syyskuun lautakunnassa ja kouluilla on suunniteltu tulosten pohjalta toimenpiteet tälle lukuvuodelle. Kiusaamiskokemusten määrä kouluittain vaihtelee. Osassa kouluja kokemusten määrä oli vähentynyt, osassa hieman kasvanut. Aseman lapset ry toteutti opetushenkilöstölle Nuorten konfliktit, kiusaaminen ja kouluväkivalta: puuttuminen ja selvittäminen -koulutuksen 6.8.2025.

Opetuspalvelut panostavat lukutaitotyöhön ja kielitietoiseen opetukseen. Kukin koulu on määritellyt lukuvuosisuunnitelmassa lukutaitotyön tavoitteet. Lukutaitohanke jatkuu kesään 2026 asti. Kielitietoinen opetus hyödyttää kaikkia oppilaita esimerkiksi käsitteiden hahmottamisessa ja ajattelun kehittymisessä. Opetushenkilöstölle järjestettiin kielitietoisuusaiheesta yhteinen veso-koulutus 10.9.2025. Lukutaitohankkeen puitteissa on rakennettu lukutaitoon ja kielitietoisuuteen liittyvä sivusto Mäntsälän kunnan kotisivuille. Sivusto palvelee sekä henkilöstöä että myös vanhempia. Lukutaitohankkeella aloittaa määräaikainen projektityöntekijä lokakuun lopussa.

Opetuspalvelut ja hyvinvointipalvelut alkoivat koordinoida Harrastamisen Mäntsälän mallia ja koulujen kerhotoimintaa yhtenäisenä kokonaisuutena. Tavoitteena saada kouluille oppilaiden näkökulmasta monipuolista kerho- ja harrastetoimintaa. Näkyvämpiä vaikutuksia lasten arkeen tavoitellaan lukuvuodelle 2026-2027.

Opetuspalvelut ja varhaiskasvatuspalvelut ovat aloittaneet esiopetuksesta perusopetukseen -nivelvaihteyksien kehittämisen. Esiopetuksen ja perusopetuksen välillä on jo hyvää yhteistyötä, jonka pohjalta yhteisiä Mäntsälän toimintamalleja on helppo kehittää eteenpäin. Tavoitteena on rakentaa lapselle eheä, johdonmukainen ja yksilöllinen oppimisen polku varhaiskasvatuksesta perusopetukseen. Toimintamalli sisältää yhteistyöparien sopimisen, yhteistyöparien suunnittelutapaamisen, yhteistyöparien opetushenkilöstön tiedonvaihottapaamisen, lapsiryhmien tapaamisia ja kouluun tutustumistapaamisen. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan vuosittain lukuvuosisuunnitelman toteutumisen arvioinnin yhteydessä.

Lakimuutos järjestyssääntöjen päivittämisestä mobiililaitteiden käytön osalta vietiin koulujen järjestysään-
töihin. Järjestyssääntömuutoksia esiteltiin ja ne hyväksyttiin lautakunnan kokouksessa 23.9.2025. Koulukul-
jetussääntöä päivitettiin sivistyslautakunnassa 10.6.2025. Päivityksessä huomioidaan petoeläinten aiheut-
tama mahdollinen vaara lasten ja nuorten itsenäiselle liikkumiselle koulumatkoilla. Huoltaja voi hakea kulje-
tusavustusta lapselleen esimerkiksi sellaisissa tilanteissa, joissa kodin läheisyydessä on havaittu häiriökäyt-
täytyviä susia. Opetuspalvelut pyytävät lausunnon riistanhoitoyhdistykseltä hakemuksen saatuaan ennen
päättöksen tekoa. Ensisijaisesti huomioidaan 0-2 vuosiluokkien lapset.

Iltapäivätoiminnan toimintatuottojen ennakoidaan laskevan loppuvuoden 2025 aikana. Tulot olivat elo-
kuussa ja syyskuussa noin 5000 euroa vähemmän kuin edellisen lukuvuoden aikana. Alkaneelle toimintakau-
delle iltapäivätoimintaan on hakeuduttu aiempaa vähemmän. Iltapäivätoiminnan maksuvapautuksesta pää-
tettiin keväällä 2025 sivistyslautakunnassa siten, että maksuvapautuksen perusteeksi hyväksytään vain toi-
meentulotukipäätös. Tämä on aiheuttanut jossain määrin haasteita vähävaraisille perheille. Opetuspalvelut
tarkastelevat myös muita mahdollisuuksia maksuvapautuksen perusteeksi. Lausuntokierrokselle oleva val-
mistavan opetuksen lisäopetuksen lakimuutos aiheuttaa painetta iltapäivätoiminnan maksujen korottami-
selle. Lisäopetuksen rahoitus on tarkoitettu toteuttaa niin, että kuntien iltapäivätoimintaan saamaan rahoituk-
sen osuutta leikataan ja tällä katetaan valmistavan opetuksen lisäopetuksen kulut. Valmistavan opetuksen
lisäopetus on erinomainen ja tärkeä asia, mutta rahoitusmallin muutos aiheuttaa painetta korottaa iltapäi-
vätoiminnan maksuja tai kuntien omarahoitusvastuu iltapäivätoiminnan toteuttamisesta kasvaa.

Osavuosikatsaus III/2025 yhteydessä laadittu opetuspalveluiden ennuste on pääsääntöisesti talousarvion
mukainen. Ennusteen perusteella kotikuntakorvaustuloissa ja menoissa on kustannusylityspainetta. Opetus-
palveluiden kotikuntakorvauslaskutustuloja on arvioitu vuodelle 2025 yhteensä noin 1,3 milj. euroa ja -me-
noja yhteensä noin 2,9 milj. euroa. Vuoden 2024 tilinpäätökseen ja valtionvarainministeriön päätökseen ko-
tikuntakorvausten määrästä 2025 peilaten päivitetty ennuste kotikuntakorvaustuloista vuodelle 2025 on
noin 1,2 miljoonaa euroa ja menot noin 3,0 milj. euroa. Kotikuntakorvausmenojen ylitys on noin 0,1 milj.
euroa ja tulojen alitus 0,1 milj. euroa, joille haetaan osavuosikatsaus III yhteydessä määrärahamuutosta.

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuspalveluissa vuoden alussa käyttöön otettu Kansallisen arviointikeskuksen (Karvi) Valssi laa-
dun arviointi menetelmä on edennyt viimeisiin vaiheisiin henkilöstön ja lasten vuorovaikutuksen arvioinnin
osalta. Päiväkodit ovat luoneet arvioinnin pohjalta kehittämistavoitteet henkilöstön ja lasten välisen vuoro-
vaikutuksen kehittämiseksi. Kehittämistyötä on edistetty päiväkotien työilloissa.

Leikin kehittämisprojekti on käynnistynyt henkilöstön kyselyllä. Kyselyn tulosten ja päiväkodin johtajien ja
konsulttivien varhaiskasvatuksen erityisopettajien kehittämispäivän tulosten mukaan on suunniteltu leikin
kehittämiskohteet ja koulutukset vuosille 2025-2028. Projekti alkoi leikin teorioiden ja leikin vaiheiden ker-
tauskoulutuksella.

Mäntsälän kunnan esiopetuksen opetussuunnitelma hyväksyttiin lautakunnassa ja sen jalkauttaminen henkilöstölle on jatkunut syksyllä. Tuesta tehtävät hallinnolliset päätökset keskitettiin samaan varhaiskasvatuksen asianhallintajärjestelmään, kuin muutkin toiminnot ja syksyn aikana on opeteltu uusia käytäntöjä.

Sairauspoissaolojen vähentämisprojektin osalta luotiin yhteiset linjaukset siivoukselle. Uutta ohjeistusta esiteltiin siivousta toteuttavalle henkilöstölle elokuussa. Päiväkodeissa jatketaan keskustelua lasten ja henkilöstön käsien pesun käytännöistä sekä tarkennetaan prosesseja lelujen pesemiseksi riittävän useasti. Huoltajille on jaettu materiaali lasten tartuntatauteihin ehkäisemisestä sekä vastustuskyvyn lisäämiseen liittyen.

Varhaiskasvatuksen suurimmat riskit ovat henkilöstön huono saatavuus, henkilöstön sairastumiset sekä yksityisten päiväkotien toimintaedellytysten heikkeneminen. Yhden yksikön sisäilmahaasteet ovat vaikeuttaneet kelpoisen henkilöstön pysymistä yksikössä, ja ongelmaa on yritetty hoitaa sisäisin järjestelyin. Yksityisiin toimijoihin toimintaedellytyksiin ovat vaikuttaneet henkilöstön heikko saatavuus, lasten väheneminen sekä yleiset hintojen ja palkkojen nousut. Riskin toteutuessa asiakaspaine suuntautuu kunnalliseen varhaiskasvatukseen nopealla aikataululla. Osana riskienhallintaa nostettiin yksityisen hoidon tuen kuntalisää 6 prosentilla 1.8.2025 alkaen.

Varhaiskasvatuksessa on valmistauduttu rakennemuutokseen syksyllä 2025, kun kolme uutta apulaisjohtajaa aloitti työnsä. Apulaisjohtajille annettiin yhteistä koulutusta kunnan päätöksentekoon ja taloushallintoon liittyen. Lisäksi useampi ryhmä on saanut tulevan lain mitoituksen mukaisen varhaiskasvatuksen sosionomin ryhmäänsä. Näitä muutoksia on käyty läpi johtajien ja kyseistä henkilöiden yhteisissä palaverissa, joita jatketaan edelleen. Lisäksi kolme päiväkodin johtaa osallistuu varhaiskasvatuksen sosionomin työhön liittyvään johtamiskoulutukseen.

Varhaiskasvatuksessa on käynnissä tasa-arvohanke, jolla on palkattu kaksi avustajaa päiväkotiryhmiin. Muut avustajat, noin 14, on palkattu henkilöstöbudjetista. Digitaalisten taitojen tukemisen hanke edistyy suunnitelmallisesti digitsempparin avulla, joka kiersi kouluttamassa henkilöstöä Digimessujen avulla. Varhaiskasvatuksen digisuunnitelman päivitystyö on melkein valmis.

Osavuositarkastus III/2025 yhteydessä laadittu, kesäkuun toteumiin perustuva varhaiskasvatuspalveluiden ennuste on pääsääntöisesti talousarvion mukainen. Ennusteen perusteella tulosalue tulee alittamaan henkilöstökulutoteumaa talousarvioon nähden noin 0,3 miljoonaa euroa. Alitus johtuu osaltaan talousarviossa käytetyn laskennallisen palkankorotusprosentin ja tosiasiallisen TES:n mukaisen korotusprosentin erotuksesta. Syksyllä 2024 laadittuun talousarvioon 2025 arvioitiin laskennallinen korotusprosentti palkkoille koko vuoden 2025 osalta 2,0% tasolle. Työehtosopimusneuvottelujen jälkeen todellinen korotusprosentti astui voimaan vasta lokakuussa 2025, minkä takia todellinen korotusprosentti sisältäen kaikki palkkaerät olivat koko vuoden 2025 osalta keskimäärin 1,0% luokkaa.

Osavuositarkastus II/2025 yhteydessä lasten kotihoidon tuen ja kuntalaisen avustusmenon arviota on pienennetty talousarvion 2025 1,12 milj. eurosta ennusteeseen 2025 0,80 milj. euroon. Osavuositarkastuksen III/2025 yhteydessä haetaan määrärahamuutosta menoarvion laskuun.

Elinikäinen oppiminen ja hyvinvointipalvelut

Vapaa-aikapalvelut

Liikuntapalveluiden toiminta heinäkuu-syyskuu välillä on toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Kaikki syksyn liikuntaryhmät ovat käynnissä ja aktiivisia osallistujia on toiminnan piirissä. Kuntosalin käyttö on lisääntynyt niin omatoimikäyttäjien kuin ohjatun käytön myötä. Vesiliikuntaryhmät täyttyivät nopeasti ja kysyntää on enemmän kuin pystymme tällä hetkellä palvelua tarjoamaan. Selvitämme mahdollisuutta vesiliikunnan lisäämisestä kevätkaudelle 2026.

Koulujen yleisurheilukilpailut (323 osallistujaa) ja jalkapalloturnaus (210 osallistujaa) toteutettiin syyskuussa. 3-6-luokkalaisille järjestetyt kilpailut keräsivät osallistujia kaikilta kouluilta.

Liikuntapalvelut olivat mukana puolustusvoimien kutsuntatilaisuuksissa ja kohtasi kaikki kutsuntoihin osallistuneet.

- ryhmäliikunta: 1145 käyntikertaa
- Kuntosaliopastukset: 80 käyntikertaa
- Inbodymittaukset: 12
- Liikuntaneuvonta asiakkaat: 9 eri asiakasta/ 26 asiakastapaamista
- Harrastusmessut: 65 kontaktia
- Kutsunnat: 160 kontaktia

Perusnuorisotyössä toteutettiin 7-luokkalaisten ryhmäyttämiset, kohdennettu kouluyhteistyö aloitettiin Ohkolassa ja Hyökännummella yhteistyössä Tuusulan nuorisopalveluiden kanssa. Nuorisotilaan tutustumiset kaikille 6-luokkalaisille on käynnissä ja nuorisopalveluiden toteuttamat teematunnit on aloitettu kouluilla. Nuorisotila on normaalisti auki (ma-la) ja päivittäiset kävijämäärät ovat vaihdelleet 15-50 välillä. Varhaisnuorten liikuntaklubin toimintaa lisättiin elokuusta alkaen kahteen kertaan viikossa.

Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä ovat lisääntyneet. Asiakkuuksien haastavat elämäntilanteet ovat vaatineet erityistä panostusta työn suorittamisen laatuun. Asiakasohjauksen työryhmässä on nostettu jälleen esiin oppilaitosten ilmoitusvelvollisuus oppivelvollisuuden päättäneiden 2. asteen keskeyttäneiden opiskelijoiden kohdalla. Etsivä nuorisotyö oli mukana puolustusvoimien kutsuntatilaisuuksissa ja kohtasi kaikki kutsuntoihin osallistuneet yksilöllisesti.

Startti-valmennuksen asiakasmäärät ovat kasvaneet. Elo-syyskuun aikana toiminnan piirissä on 13 asiakasta. Startti-valmennuksen toimintakertomus ja toimintakauden kirjanpito on jätetty AVille käsittelyyn määräaikaan mennessä.

Erityisnuorisotyössä Ankkuri-toiminta on aktiivisesti toiminnassa. Selvitettyjä ja selvityksessä olevien tapauksien määrä ei ole merkittävästi noussut. K-O toimintaa toteutetaan kolmen nuoren ja heidän huoltajiensa kanssa. K-O-toiminnanassa keskitytään pitkittyneisiin ja haastaviin kiusaamis- ja kouluväkivaltatapauksiin. K-O ei korvaa koulujen omia kiusaamisen vastaisia menetelmiä tai toimintamalleja, vaan toimintaa tehdään yhteistyössä koulujen rinnalla hyödyntäen moniammatillista verkostotyötä. K-O on käytettävissä, kun koulun omat puuttumisen keinot on käytetty, tai kodin ja koulun yhteistyö on merkittävästi hankaloitunut.

Liikuttavan hyvä arki Mäntsälässä -hanke on edennyt suunnitelmallisesti ja hankkeen tavoitteiden mukaisesti. +65-vuotiaiden miesten syrjäytymisen ehkäisevä liikunnallinen ryhmä (KaveriKunto) on aloittanut toimintansa elokuussa.

Harrastamisen Mäntsälän malli –hankkeen harrasteryhmät ovat aloittaneet toiminnan. Toimintaa toteutetaan tällä hetkellä Ehnroosin, Riihenmäen, Hepolan, Saaren, Kirkonkylän, Nummisten ja Hyökännummen

kouluilla. Palvelutuottajien haku on jatkuvasti käynnissä, ja tällä hetkellä palvelutuottajia on mukana yhdeksän.

Vapaa-aikapalveluiden sisäinen yhteistyö on lisääntynyt. Nuorten aikuisten ryhmille liikuntapalvelut on järjestänyt kuntosali- ja HUR-salin ohjauksia. Ohjausten myötä nuorten innostus on lisääntynyt.

Kansalaisopisto

Kansalaisopistossa oli 31.9. mennessä 2305 netto-opiskelijaa. Syksyn suosituimpia kursseja olivat liikunnan ja tanssin kurssit. Musiikissa ja kototaloudessa suosituimpia kursseja olivat muskarit, joissa oli lapsia ja aikuisia. Kuvataiteessa suosituin kurssi oli keramiikkakurssi ja kädentaidoissa pitsinnypläyskurssi. Kielten kurseista suosituin oli espanjan kielen kurssi. Alle 10-vuotiaille suunnatulla teatterikurssi ja aikuisille suunnattu luovan kirjoittamisen kurssit olivat suosittuja.

Kansalaisopiston vuotta 2025 koskeva riski liittyy opiskelijamäärien mahdolliseen putoamiseen ja siihen, saadaanko suunnitellut kurssit alkamaan. Syyskuun loppuun mennessä toteutuneita kursseja oli yhteensä 320, kun 2024 kursseja toteutui 311. Vuoden 2025 kurssimäärässä ovat mukana loppusyksylle suunnitellut kurssit, joista kahdeksan kurssin toteutuminen on vielä epävarmaa. Brutto-opiskelijoita 2024 oli 4291. Ennen mahdollisia kurssien perumisia loppuvuonna, brutto-opiskelijoita oli 31.9.2025 mennessä 4184. Lukuvoodelle 2025-2026 kurssimaksuja tarkasteltiin, jolloin kurssien hintoja korotettiin. Talousarvoon nähden syyskuun loppuun mennessä kurssimaksutuottoja oli 70,9 %. Kurssimaksutuottoja oli tammi-syyskuun välisenä aikana yhteensä 127 707 €. Kaikkia koko lukuvuoden kurssien kurssimaksuja ei ole vielä asiakkailta saatu. Koko lukuvuoden kurseille osallistuvien kurssimaksut laskutetaan kahdessa erässä, syksyisin ja keväisin. Lyhytkurssit laskutetaan niiden alkamisen jälkeen.

Opistotalon toimiston uudet aukioloajat astuivat voimaan 4.8.2025. Kansalaisopisto osallistui viikolla 40 valtakunnalliseen Onni oppia!- kampanjaan. Kansalaisopistossa aloitettiin pelastussuunnitelmien, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien sekä kehittämissuunnitelman työstämistä. DPIA:n ja digiturvamalli Hellewistä saatiin valmiiksi. Lisäksi saatiin valmiiksi Vispal- kotisivujen digiturvamalli.

Kansalaisopisto on mukana kahdessa yhteishankkeessa: Esteet nurin! ja eArt. Esteet nurin- hankkeen webinaareihin osallistui vaihteleva määrä vakinaista henkilöstöä. Esteet nurin!- hankkeella toteutettiin syyskuussa kaksi maksutonta luentoa. eArt- hankkeeseen osallistuivat TPO:n opettajat ja rehtori. Kansalaisopisto sai oman hankeavustuksen OPH:lta: Suomea Mäntsälän maahanmuuttajanaishille 2025-2026. Hankkeen avulla 23 maahanmuuttajanaista opiskelee lukuvuoden aikaan arkisin suomen kieltä. Avustussumma on 65 000 €. OPH myönsi kansalaisopistolle opintotietoliikennettä 2700 €.

Laki taiteen perusopetuksesta astuu voimaan 1.1.2027. Hyvinvointilautakunta hyväksyi kunnan lausunnon Opetus- ja kulttuuriministeriölle ehdotuksesta taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi. Rehtori ja kaksi päätoimista opettajaa vastasivat OPH:n kyselyyn Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman uudistamisesta.

Kansalaisopistossa tarkasteltiin uudelleen vuoden 2024 tunnuslukuja. Vapaana sivistystyönä järjestettyjen kurssien lukumäärä oli 291. Netto-opiskelijoita oli 2435. Opetustunteja oli 6302.

Kirjasto

Ryhmäkäynnit, opastukset ja toistuvat tapahtumat ovat toteutuneet suunnitellusti. Senioreiden luentoja jatketaan hyvinvointi -teemalla yhteistyössä senioriohjaajan kanssa. Monitoimitalon asunnossa sijaitsevan varaston aineistojen läpikäyntiä ja aineistopoistoja on tehty aktiivisesti. Varastotilan korvaava kontti on jo saatu monitoimitalon parkkialueelle, eikä siitä synny kirjastolle lisäkustannuksia. Kontti otetaan käyttöön loppuvuoden aikana. Kaksi kirjastonhoitajan rekrytointia on saatu onnistuneesti toteutettua. Koha-kirjasto-järjestelmässä otettiin käyttöön Suomi.fi -viestit eli asiakas voi jatkossa saada kirjaston palveluviestit Suomi.fi -viesteihinsä. Osana Mäntsälä 440 v. -juhlintaa kirjastoon koottiin kirjaston historiaa esittelevä

näyttely ja juotiin pullakahvit kirjaston perustajan Abraham Ehnroosin kunniaksi. Hänen syntymästään tuli tänä vuonna 240 vuotta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Mäntsälän kunnan laaja hyvinvointikertomus 2021-2024 hyväksyttiin valtuustossa 16.6.2025. Tulevan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman laadinta on ollut käynnissä kesäkuusta lähtien. Suunnitelman laadinnassa on hyödynnetty laajasti kuntaisia. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman asukaskysely toteutettiin elokuussa ja siihen saatiin reilut 200 vastausta. Lasten ja nuorten työpajaan osallistui 45 oppilasta kaikista Mäntsälän kouluista. Aikuisväestölle suunnattiin kohdennettu työpaja. Lapsi- ja perheasiain neuvostolle, vammaisneuvostolle, ikäihmisten neuvostolle ja nuorisovaltuustolle järjestettiin työpajat. Laadittavan suunnitelman tueksi on koottu laajasti tietoa, tutkimustuloksia ja valtakunnallisia suosituksia.

Alkusyksyn aikana on aloitettu yhdessä hyvinvointialueen ja alueen kuntien kanssa alueellisen hyvinvointisuunnitelman, alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja perhekeskuksen toimintasuunnitelman laadinta. On tärkeää, että alueellisten suunnitelmien ja kunnan oman hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman tavoitteilla on selkeä ja tiivis yhteys. Koska alueelliset hyvinvointisuunnitelmat valmistuvat päätöksentekoon alkuvuodesta 2026, myös kunnan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman hyväksyminen tehdään alkuvuodesta 2026.

Kouluterveyskyselyn tulokset julkaistiin 17.9.2025. Tiedon kuntakohtainen analysointi on käynnistynyt hyvinvointi- ja opetuspalveluiden yhteistyönä. Kouluterveyskyselyn tuloksia hyödynnetään lasten ja nuorten hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman laadinnassa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kunnille tarkoitettu taloudellinen kannustin. HYTE-kertoimen muodostumisesta laadittiin selvitys, jonka avulla voidaan ymmärtää paremmin kunnan toimien vaikutusta HYTE-kertoimen muodostumiseen jatkossa. Kuntien terveyden edistämisen aktiivisuutta seurataan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämässä TEAvisarissa. TEAvisarin tiedonkeruun prosessiin laadittiin selkeä prosessikuvaus ja ohjeistus. Tavoitteena on HYTE-kertoimen sisälön tuntemuksen lisääminen ja TEAvisarin vastaamisen merkityksen ymmärtäminen suhteessa HYTE-kertoimeen koko kunnan palveluissa. Vuonna 2025 TEAvisarin tiedonkeruu perusopetuksesta ajoittuu lokakuulle. Kuntajohtoa ja kulttuuria koskevat TEAvisarin tulokset saadaan lokakuussa.

Mäntsälä on mukana viiden muun Keusoten kunnan kanssa valtakunnallisessa ruoka-apuhankkeessa. Yhteistyösopimus on allekirjoitettu toukokuussa 2025. Hanke on saanut vuosille 2025–2026 avustusta 213 800 € euroa.

Hyvinvointilautakunta päätti toukokuun kokouksessa, että toimitilin valitsee keskuudestaan raadin valmistelemaan vuoden 2025 hyvinvointitekoa, joka tulisi jaettavaksi 2026. Vuoden hyvinvointiteon ehdotusten aikataulu, raadin kokoonpano sekä palkitseminen noudattavat samaa linjaa vuoden urheilu- ja kulttuuritekojen kanssa.

Taloudellisesti osavuositarkastus III/2025 on tilinpäätösennusteen mukainen, ja elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueen toteuma suhteessa talousarvioon näyttää toteutuvan vuonna 2025 talousarvion mukaisesti. Ennusteen perusteella tulosalue alittanee henkilöstökulutoteumaa talousarvioon nähden. Alitus johtuu osaltaan talousarviossa käytetyn laskennallisen palkankorotusprosentin ja tosiasiallisen TES:n mukaisen korotusprosentin erotuksesta. Syksyllä 2024 laadittuun talousarvioon 2025 arvioitiin laskennallinen korotusprosentti palkoille koko vuoden 2025 osalta 2,0% tasolle. Työehtosopimusneuvottelujen jälkeen todellinen korotusprosentti astui voimaan vasta lokakuussa 2025, minkä takia todellinen korotusprosentti sisältäen kaikki palkkaerät olivat koko vuoden 2025 osalta keskimäärin 1,0% luokkaa.

Talousarviomuutokset

Osavuositarkastuksen 3/2025 yhteydessä lautakunnan hyväksymät talousarvio- ja määrärahamuutokset:

Opetuspalvelut:

0,1 milj. euron lisämääräraha kotikuntakorvausmenoarvion lisäämiseksi. Määrärahatarve tullaan kattamaan palvelualueen sisältä.

0,1 milj. euron lisämääräraha kotikuntakorvaustuloarvion laskemiseksi. Määrärahatarve tullaan kattamaan palvelualueen sisältä.

Varhaiskasvatuspalvelut:

0,2 milj. euron määrärahalaskua lasten kotihoidon tukeen. Määrärahallaskulla katetaan opetuspalveluiden määrärahatarpeet.

Sivityksen ja hyvinvoinnin yhteiset								
1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot								
Toimintakulut	-524		-524	-353	171	67,3 %	-534	-486
Toimintakate	-524		-524	-353	171	67,3 %	-534	-486
Opetuspalvelut								
1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot	2 352	-152	2 199	1 366	-834	62,1 %	1 999	2 119
Toimintakulut	-36 014		-36 014	-26 408	9 607	73,3 %	-36 081	-34 887
Toimintakate	-33 662	-152	-33 815	-25 042	8 773	74,1 %	-34 082	-32 768
Varhaiskasvatuspalvelut								
1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot	666		666	497	-170	74,5 %	638	706
Toimintakulut	-17 944		-17 944	-12 386	5 558	69,0 %	-17 291	-16 527
Toimintakate	-17 278		-17 278	-11 889	5 388	68,8 %	-16 653	-15 821
Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin palvelut								
1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot	647		647	444	-203	68,7 %	576	525
Toimintakulut	-4 090		-4 090	-2 831	1 258	69,2 %	-4 030	-3 636
Toimintakate	-3 442		-3 442	-2 387	1 056	69,3 %	-3 454	-3 111

Tekninen ja elinvoimapalvelut

Tekninen ja elinvoimapalvelut

1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot	24 331		24 331	18 342	-5 988	75,4 %	24 576	23 782
Myyntituotot	3 489		3 489	2 528	-961	72,5 %	3 649	3 595
Maksutuotot	404		404	399	-5	98,8 %	516	548
Tuet ja avustukset	59		59	41	-18	68,8 %	52	67
Muut toimintatuotot	20 379		20 379	15 375	-5 004	75,4 %	20 359	19 572
Valmistus omaan käyttöön	64		64	83	19		108	83
Toimintakulut	-19 715		-19 715	-13 330	6 385	67,6 %	-19 687	-19 643
Henkilöstökulut	-6 560		-6 560	-4 617	1 943	70,4 %	-6 591	-6 120
Palvelujen ostot	-5 550		-5 550	-3 567	1 982	64,3 %	-5 548	-5 910
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 414		-4 414	-2 814	1 600	63,8 %	-4 414	-4 318
Avustukset	-163		-163	-168	-5	103,0 %	-163	-164
Muut toimintakulut	-3 029		-3 029	-2 164	865	71,4 %	-2 972	-3 132
Toimintakate	4 679		4 679	5 096	416	108,9 %	4 997	4 222
Vuosikate	4 679		4 679	5 096	416	108,9 %	4 997	4 222
Poistot ja arvonalentumiset	-9 113		-9 113	-6 716	2 397	73,7 %	-9 045	-8 956
Poistot ja arvonal.	-9 113		-9 113	-6 716	2 397	73,7 %	-9 045	-8 956
Tilikauden tulos	-4 434		-4 434	-1 621	2 813	36,6 %	-4 048	-4 734
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-4 434		-4 434	-1 621	2 813	36,6 %	-4 048	-4 734
Vyörytyserät								-1 061
Vyörytystuotot								4 120
Vyörytyskulut								-5 181
Kustannuslaskennalliset erät								
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-4 434		-4 434	-1 621	2 813	36,6 %	-4 048	-5 795

Palvelualueen palvelusuunnitelma

Tekninen ja Elinvoimapalvelut palvelualueen toiminta-ajatuksena on tuottaa toimivat ja tarkoituksenmukaiset yhdyskunta-, tekniset ja kuntakehityspalvelut kuntalaisille huomioiden talous, turvallisuus ja ympäristö. Vahvistamme asiakaslähtöisyyttä ja kuntalaisten hyvinvointia edistämällä ja tukemalla asukkaiden osallistumista. Palvelualueen tavoitteet on luotu koko kunnan strategiaan pohjautuen.

Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat

Kokonaisuutena Tekninen ja elinvoimapalvelut on lähellä talousarviossa arvioitua budjettia. Toiminnan tuotot ovat toteutuneet 75,4 % ja kulujen toteuma on 67,6 %, toimintakatteen toteuman ollessa 108,9 %.

Tekninen ja elinvoimapalvelujen yhteiset

Teknisen ja elinvoimapalvelujen yhteisten toimintakulujen toteuma on 75,8 %. Teknisen yhteiset on alkuvuoden aikana tukenut ja avustanut muiden tulosalueiden palvelutoimintaa.

Investointihankkeiden ohjaus- ja seurantajärjestelmän konfigurointi on käynnissä ja henkilöstön käyttökoulutus on ajoitettu lokakuulle. Vesiliikuntakeskuksen kustannuslaskentaa on päivitetty vastaamaan tämän hetkistä hintatasoa ja käynnissä olevan asemakaavamuutoksen mukaista sijaintia. Hankkeeseen on hankittu konsulttipalveluna rakennuttamiseen liittyvää asiantuntijapalvelua.

Palvelualueen palvelun laatua on selvitetty sisäisten asiakkaiden näkökulmasta keväällä toteutetun kyselyn avulla. Saapuneet vastaukset on analysoitu ja määritelty toimenpiteitä palvelun parantamiseksi. Tiedonhallinnan elinkaari –hankkeen osalta tekninen ja elinvoimapalvelut on määritellyt palvelualueen

tiedonhallinnan tulevat kehitystarpeet ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet. Näitä yhteensovitetaan vielä kunnan muiden toimijoiden kanssa.

Toimitilapalvelut

Toimintatuottojen toteuma on 76,2 % ja toimintakulujen toteuma 67,6 %. Toimitilapalveluiden toimintakate on 84,0 %. Palvelujen ostot on toteutunut 70,1 %, aineet, tarvikkeet ja tavarat 65,9 % sekä muut toimintakulut 66,5 % mukaisesti.

Punaisen mökin purkuhanke ei ole toteutunut suunnitelman mukaisesti. Kuntakehityslautakunta edellytti päätöksessään hirsien merkitsemistä ja käsipurkua sekä rakennuksen siirtoa myöhempää käyttöä varten. Purku oli kilpailutettu konepurkuna. Kunnalla ei ole tarvetta kyseiselle rakennukselle, joten rakennus on annettu myyntiin huutokaupat.com sivustolle.

Toimitilapalveluissa on kuluvana vuonna toteutettu useita rekrytointeja, joista viimeisimmät ovat liittyneet kiinteistönhuollon henkilöstön eläköitymisiin. Elokuun alussa eläkkeelle jääneen työntekijän tilalle aloitti uusi kiinteistönhoitaja syyskuussa. Lisäksi yksi kiinteistönhoitaja jää eläkkeelle 1.1.2026 alkaen ja hänen seuraajansa aloitti tehtävässään lokakuussa.

Ateria- ja puhtauspalvelut

Toimintatuottojen toteuma on 69,8 % ja toimintakulujen 69,1 %. Toimintakatteen toteuma on 110,2 %. Vuoden kolmannessa osavuositarkastuksessa tulos on odotetun mukainen, tulot ja toiminnan kulut ovat tasapainossa keskenään. Kesän hiljaisempi aika tasapainottuu syyskauden aikana myös toimintatuottojen osalta kuntoon. Asiantuntijapalvelut koostuvat pääosin elintarviketarkastusten vuosimaksujen laskutuksesta tammi- ja helmikuussa kohteittain. Syyskaudella laskutetaan vain tehdyistä tarkastuskäynneistä.

Uuden tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönotto jatkuu ja on lähtenyt hyvin käyntiin kesätauon jälkeen. Uusi PoweResta -tuotannonohjausjärjestelmä on käytössä kustannustehokkaampi sekä käyttäjäystävällisempi aikaisempaa järjestelmään verrattuna. Alkuvuoden kuluissa on ollut päällekkäisyyttä vielä uuden ja nyt käyttöönotetun uuden järjestelmän osalta.

Lokakuussa astuu voimaan uusi tasopalkkajärjestelmä, josta on tulossa vain maltilliset palkkoihin vaikuttavat kustannukset ateria- ja puhtauspalvelujen talouteen. Yleiskorotus 1.10.2025 on huomioitu loppuvuoden talousarvioennusteessa, ja korotus ei aiheuta talousarvioon ylityspainetta.

Kuntatekniikka

Toimintatuottojen toteuma on 117,0 % ja toimintakulujen 64,0 %. Tulopuolen ylitys johtuu talousarviota suuremmista metsän myyntituloista. Tavanomaista lyhyemmän talvikunnossapitokauden takia on alkuvuodelle kirjautunut ennakoitua pienempi määrä palkka- ja kunnossapitokustannuksia. Muutoin toiminnassa ei ole ollut suurempia poikkeamia, joka osaltaan on auttanut budjetissa pysymistä.

Hulevesiohjelman päivitystyö on valmistunut ja esittely on lokakuun 2025 aikana. Työryhmään on osallistunut palvelualueelta maankäytön, kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja kuntatekniikan henkilöstöä.

Viestintää ajankohtaisista ja keskeisistä rakennushankkeista sekä puisto- ja ulkoliikuntapaikkojen asioista on jatkettu aktiivisesti. Eläkkeelle jääneiden tilalle on suunniteltu rekrytoinnin aloittamista heti vuoden 2026 alusta. Kunnossapidon laatutasosta on jouduttu hieman tinkimään puuttuvien resurssien vuoksi. Jatkossa kuntatekniikan omat resurssit pyritään keskittämään kunnossapitoon.

Kuntakehityspalvelut

Maankäyttö, asuminen ja liikenne

Talous

Toimintatuotot ovat toteutuneet 72,8 %. Toimintakulujen toteuma 67,3 %.

Toimintakulujen arvioidaan talousarvioennusteessa alittuvan noin 64 000 euroa ja toimintatuottojen ylittävän noin 190 000 euroa talousarvioon nähden. Toimintakatteen muutos on positiivinen.

Toimintakuluissa ennusteen mukaisesti on alituksia ICT-kuluissa ja henkilöstökuluissa, toisaalta joukkoliikenteen kulut ylittävät ennusteessa talousarvion. Tuotoissa merkittävin lisäys on rakennusvalvontamaksuissa isojen ja merkittävien rakennuslupahankkeiden myötä.

Tontti- ja lupakysyntä

Tontti- ja lupakysyntä on vuonna 2025 jatkunut edellisvuoden tapaan vähäisenä. Rakentamisen lupia on haettu 115 kappaletta ja poikkeamislupia 9 kappaletta syyskuun loppuun mennessä (vertailuna vuonna 2024: 128 / 11). Uusia omakotitonttien varauksia on tehty syyskuun loppuun mennessä 7 kappaletta (vrt. vuonna 2024: 4 kpl). Maa-alueiden myyntitulot ovat yhteensä noin 260 000 euroa (vrt. vuonna 2024: 1 758 000 euroa).

Tavoitteet ja maanhankinta

Tonttivaranto on riittävä. Pyydyskorven asemakaava-alueelle rakennetaan kunnallistekniikkaa uusille pientalotonteille. Raakamaata on ostettu noin 5 hehtaaria, ja maanhankintaan käytetty rahaa yhteensä noin 403 000 euroa. Maanhankintaa toteutetaan talousarviota vähäisemmin, tasapainottaen myyntitulojen jäämistä tavoitteestaan.

Rakentamislupien käsittelyaika on pysynyt tavoitteiden mukaisena (mediaani 39 vuorokautta).

Merkittävät rakennushankkeet

Alkuvuoden merkittävimpiä rakentamishankkeita luvituksessa ovat olleet KAS Kodit Oy:n kerrostalohanke Keskuskatu 17:ssä sekä datakeskushanke (Kiinteistö Oy Mäntsälän Gneissitie 3) Kapulin alueelle. Näiden hankkeiden myötä rakennusvalvonnan maksutuotot ylittävät vuoden 2025 talousarvion.

Kaavoitus

Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnos oli nähtävillä 18.11.2024 -17.1.2025. Luonnoksesta järjestettiin asukastilaisuuksia, ja siitä saatiin 31 lausuntoa ja 11 mielipidettä. Valmistelua jatketaan yleiskaavaehdotuksen laatimiseksi, ja tavoitteena on asettaa se nähtäville syksyllä 2025.

Asemakaavoituksen osalta on käynnistetty Kirvuntien alueen kaavatyö Kirvuntien jatkon ja vesiliikuntakeskuksen tarpeisiin. Karlsbergin asemakaava sekä Mäkijärven ranta-asemakaava on hyväksytty kunnanhallituksen päätöksellä kesäkuussa. Karlsbergin kaavasta on jätetty valituksia Helsingin hallinto-oikeuteen.

Lainsäädäntö ja ohjeistukset

Uusi rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025. Rakennusjärjestys on päivitetty vastaamaan uutta lakia ja hyväksytty tulemaan voimaan 1.8.2025. Lisäksi kuntakehityslautakunnan toimintasääntöä on muutettu vastaamaan hallintosääntöä ja uutta rakentamislakia.

Ympäristönsuojelumääräysten päivitystyö on käynnissä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimesta. Määräysten ehdotus oli lausuntokierroksella keväällä 2025, ja ne tulevat kunnan hyväksymiskäsittelyyn loppuvuodesta.

Hallituksen esitys uudeksi alueidenkäyttölaiksi oli lausuttavana. Lisäksi muutoksia on tulossa muun muassa lunastuslakiin, kiinteistöverolakiin, valtion tukeman asuntotuotannon sääntelyyn.

Ympäristöhankkeet ja avustukset

Pohjavesien suojelusuunnitelma, joka on laadittu viimeksi vuonna 2013, päivitetään ajanjaksolla 1.5.2025–31.12.2026. Suunnitelma tukee myös yleiskaavoitusta. Päivitystyöhön on saatu ELY-keskuksen avustus.

Kilpijärven, Isojärven ja Hunttijärven kunnostushankkeet jatkuvat Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimesta. Kaikille hankkeille on saatu myönteiset avustuspäätökset.

Liikkumisen kehittäminen ja joukkoliikenne

Mäntsälän kunta on saanut Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta 16 500 euron valtionavustuksen kutsupohjaisen joukkoliikenteen pilotin suunnitteluun (hankkeen kokonaiskustannusarvio 22 000 euroa). Suunnittelujakso on 1.1.2025–31.3.2026 ja kattaa henkilöstökulut, viestintämateriaalit ja asiantuntijapalvelut.

Joukkoliikenteen kustannukset nousivat 1.8.2025 alkaen uuden kuljetuspalvelusopimuksen myötä. Avoimen joukkoliikenteen (ostovuorot 1 ja 2) lisäkustannus on noin 14 000 euroa vuodessa (loppuvuoden 2025 osalta noin 7 000 euroa). Seudullisessa liikenteessä kustannustaso nousee uuden käyttöoikeussopimuksen myötä noin 45 600 euroa vuodessa (loppuvuoden 2025 osalta noin 23 000 euroa).

Talousarviomuutokset

Osavuositarkastus 1 haettiin investointihankkeisiin talousarviomuutoksia. Muutosten nettovaikutus oli 0 euroa.

Osavuositarkastuksen 2 yhteydessä ei esitetty talousarviomuutoksia, mutta uutena hankkeena investointisuunnitelmaan esitettiin Keskuskadun hulevesi- ja jk/pp saneeraus välillä Kivistöntie – Ullantie.

Osavuositarkastuksen 3/2025 yhteydessä valtuustolle esitettävät talousarviomuutokset investoinneista:

- Kapulin alueen risteyslevitykset ja katuviherhankkeiden rakentaminen: määrärahalisäys 0,174 milj. euroa
- Keskuskadun hulevesi ja jk/pp saneeraus välillä Kivistöntie – Ullantie: määrärahalisäys 0,100 milj. euroa.
- Keskustan kouluverkko- ja katusaneerauksen suunnittelu: määrärahavähennys 0,200 milj. euroa
- Jokihuhdantie jk/pp ja alueen katusaneeraus: määrärahavähennys 0,220 milj. euroa.

Talousarviomuutosten vaikutus investointiosaan on yhteensä -0,146 milj. euroa investointeja vähentävä.

Käyttötalouteen ei haeta talousarviomuutoksia.

Tekninen ja elinvoimapaalvelujen yhteiset

1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot								1
Toimintakulut	-741		-741	-562	179	75,8 %	-750	-715
Toimintakate	-741		-741	-562	179	75,8 %	-750	-713

Toimitilapalvelut

1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot	18 117		18 117	13 797	-4 319	76,2 %	18 056	18 117
Valmistus omaan käyttöön				30			30	81
Toimintakulut	-8 510		-8 510	-5 757	2 753	67,6 %	-8 428	-8 854
Toimintakate	9 607		9 607	8 071	-1 566	84,0 %	9 657	9 344
Poistot ja arvonal.	-5 300		-5 300	-3 716	1 584	70,1 %	-5 072	-5 190
Tilikauden tulos	4 307		4 307	4 354	48	101,1 %	4 585	4 154

Ateria- ja puhtauspalvelut

1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot	4 741		4 741	3 309	-1 432	69,8 %	4 741	4 903
Toimintakulut	-4 656		-4 656	-3 215	1 440	69,1 %	-4 733	-4 443
Toimintakate	85		85	94	9	110,2 %	8	459

Kuntatekniikka

1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot	370		370	433	63	117,0 %	486	303
Valmistus omaan käyttöön	64		64	53			78	2
Toimintakulut	-3 425		-3 425	-2 192	1 232	64,0 %	-3 455	-3 535
Toimintakate	-2 991		-2 991	-1 706	1 295	57,1 %	-2 890	-3 230

Maankäyttö, asuminen ja liikenne

1000 €	TA 2025	MUUTOS	MTA 2025	TOT. 30.9	poikkeama	TOT %	TPE 2025	TP 2024
Toimintatuotot	1 103		1 103	803	-300	72,8 %	1 293	1 282
Toimintakulut	-2 384		-2 384	-1 604	781	67,3 %	-2 321	-2 097
Toimintakate	-1 281		-1 281	-801	480	62,5 %	-1 028	-815

Konserniyhtiöt

Nivos -konserni

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Seuranta- ja toteutuma
Infrastruktuurin kehittäminen tukien Mäntsälän kunnan strategiaa		
Huolehdimme infrastruktuurin, infraverkkojen ja niihin liittyvien asemien sekä laitosten, kehittämisestä. Rakennamme sähkö-, vesi-, viemäri- ja kaukolämpöverkoston tarpeen mukaisesti, huomioiden myös tulevaisuuden tarpeita. Käytämme ja kunnossapidämme rakennettuja infraverkkoja kustannustehokkaasti. Ylläpidämme hyvää käytettävyyttä ja kehitämme jatkuvuuden hallintaa.		
Elinkeinopolitiikan tukeminen paikallisesti		
Luotettavana ja osaavana kumppanina autamme ihmisiä ja yrityksiä asettumaan ja menestymään Mäntsälässä ja lähiseuduilla. Turvaamme asiakkaan sujuvaa arkea varautumalla ja ennakoimalla.		
Seutuyhteistyön vahvistaminen		
Keskitymme ydinliike-toimintaamme: paikallisiin verkkoihin ja palveluihin. Etsimme aktiivisesti yhteistyömahdollisuuksia energia- ja infrayhtiöiden kanssa.		
Mäntsälän kunnan talouden tukeminen		
Nivos-konsernin omavaraisuuden kohentaminen ja vieraan korollisen pääoman vähentäminen. Vieraan pääoman vähentämisen aikataulussa huomioidaan alueen ja Nivoksen kannattavaa kasvua tukevien investointien vaikutus. Liikevaihdon ja tuloksen pitkäjänteinen kehittäminen tulee tukemaan kunnan taloutta 2020-luvun lopulla ja erityisesti 2030-luvulla.		
Terve talous, vahva tulos	Mittari: Tilikauden voitto. Tavoitetaso: Nivos-konsernin tilikausi on voitollinen	Q3/2025: tulos 6,1 milj.eur
Toiminta asiakkaan parhaaksi	Mittari: Tilikauden voitto. Tavoitetaso: Nivos-konsernin tilikausi on voitollinen	Q2/2023, NPS +38, Q1/2024, NPS +38, Q1/2025, NPS +48 Q2/2025, NPS +56
Osaavat, yhteen pelaavat nivoslaiset	Mittari: Henkilöstökysely. Tavoitetaso: Mitataan ja seurataan säännöllisesti.	H1/2023, eNPS +9, H1/2024, eNPS +25, H1/2025, eNPS +24
Vastuullinen kasvu	Mittari: Kaukolämpötuotannon CO ² -päästöjen vähentäminen. Tavoitetaso: Hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.	2021: 5642 t CO ₂ ekv, 2022: 5342 t CO ₂ ekv, 2023: 2797 t CO ₂ ekv, 2024: 2776 t CO ₂ ekv

	tot. 30.9.2025	TA 2025	TPE 2025	TP 2024
Liikevaihto (1000 €)	19799	29377	27034	29819
Tilikauden voitto (tappio) (1000 €)	6171	69	0	565
Investoinnit (1000 €)	6324	9619	9231	5338
Lainamäärä (1000 €)	83413	84353	82480	85537
Vastuut (1000 €)**	421	421	421	477
Lainat ja vastuut yhteensä (1000 €)	83835	84774	82901	86014
Lainamäärä € / asukas	3988	4005	3943	4086
Asukasmäärä	20914	21063	20919	20933
Omavaraisuus % *		27 %	27 %	29 %
Suhteellinen velkaantuneisuus % *		292 %	292 %	287 %

*Merkityt ilmoitetaan vain tilinpäätösennusteessa

Mäntsälän Kodit Oy

	tot. 30.9.2025	TA 2025	Tpe 2025	TP 2024
Asukkaat lkm	570	580	580	597
Kiinteistöt lkm	15	16	16	16
Asunnot lkm	389	402	402	402
Asuinneliöt	19155	19905	19905	19905
Kesk. neliövuokra / kk	12,93	12,93	12,7	12,28
Asuntojen vuokrausaste	98,65 %	98,0 %	≥95%	98,5 %
Vaihtuvuus % / vuosi	15,80 %	21,5 %	<20%	21,4 %
Vuokrasaatava	42214	47000	<30000	46991
Hakemuksia jonossa	234	200	<200	101

	tot. 30.9.2025	TA 2025	TPE 2025	TP 2024
Liikevaihto (1000 €)	2265	3292	3292	3068
Liikevoitto (1000 €)	64	0	0	-12
Investoinnit (1000 €)	0	0	0	2
Lainamäärä (1000 €)	23195	23004	23004	23670
Vastuut (1000 €)**		0	0	15579
Lainat ja vastuut yhteensä (1000 €)	23195	23004	23004	39249
Lainamäärä € / asukas	1110	1092	1	1131
Asukasmäärä	20 894	21 063	20 919	20 933
Omavaraisuus %*		3 %	3 %	1 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %*		726 %	726 %	786 %

*Merkityt ilmoitetaan vain tilinpäätösennusteessa

Kiinteistö Oy Mäntsälän Toimistotalo

	tot 30.9.2025	TA 2025	TPE 2025	TP 2024
Tuotot / kulut %	224 %	50 %	50 %	119 %
Investoinnit (1000 €)				3559
Lainamäärä (1000 €)	2912	2723	2912	2912
Vastuut (1000 €)**				
Lainat ja vastuut yhteensä (1000 €)	2912	2723	2912	2912
Lainamäärä € / asukas	139	129	139	139
Asukasmäärä	20 894	21 063	20 919	20 933
Omavaraisuus % *		12 %	12 %	16 %
Suhteellinen velkaantuneisuus % *		886 %	886 %	533 %

*Merkityt ilmoitetaan vain tilinpäätösennusteessa

Mäntsälän Jäähalli Oy

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Seuranta- ja toteutuma
Mäntsälän Jäähalli oy:n liikevaihdon kasvattaminen	Tavoite kasvattaa liikevaihtoa vuodessa noin 15%	Vuoden 2025 liikevaihtotavoite 700 000€
Uusien asiakkuuksien määrä	Tavoite ylläpitää nykyiset asiakkaat sekä kasvattaa liikevaihtoa uusien asiakkuuksien avulla.	Laskutettavien asiakkaiden määrä tänä vuonna noin 200. Kasvua viime vuoteen noin 120 asiakasta. Asiakkaita nyt 315
Keilahallin liikevaihdon kasvattaminen	Tavoitetaso 120 000€/vuosi	Vuosi 2024 noin 70 000€, Q1 ja Q2/2025: noin 35 000€
Paikallisen seuratoiminnan tukeminen ja harrastamäärän kasvattaminen	Harrastajamäärät (Jäätaiturit, Jää-Tiikerit), Jäävuorojen myynti	Harrastajamäärissä ja jäsen myynnissä kasvua lievää kasvua.

	tot 30.9.2025	TP 2024	TPE 2025	TA 2025
Liikevaihto (1000 €)	423	687	308	700
Liikevoitto (1000 €)	-150	-302	-91	-150
Investoinnit (1000 €)	0	4	1	0
Lainamäärä (1000 €)	5705	6399	6090	5705
Vastuut (1000 €)**	113	137	119	500
Lainat ja vastuut yhteensä (1000 €)	5818	6536	6209	6205
Lainamäärä € / asukas	284	306	291	271
Asukasmäärä	20894	20933	20919	21063
Omavaraisuus %*		-4 %	-7 %	5 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %*		11 %	485 %	800 %

*Merkityt ilmoitetaan vain tilinpäätösennusteessa

Mäntsälän Yrityskehitys Oy

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Seuranta- ja toteutuma
Sitovat tavoitteet suunnittelukaudelle 2022-2026 ovat:		
Mäntsälään sijoittuneiden tai toimitiloja rakentaneiden suurten ja keskisuurten yritysten lukumäärä seurantajaksolla 2022-2026 (kpl)	Mäntsälään sijoittuneita tai toimitiloja rakentaneita suuria yrityksiä 2 kpl ja keskisuuria yrityksiä 3 kpl seurantajaksolla 2022-2026	Mäntsälään sijoittuneita tai toimitiloja rakentaneita suuria yrityksiä 1 kpl ja keskisuuria yrityksiä 5 kpl seurantajaksolla 2022-2026
Yrityskonsultointien määrä kpl/vuosi	120 kpl/vuosi	1.1.-30.9.2025: 86 kpl

	Tot 30.9.2025	TA2025	TPE 2025	TP 2024
Liikevaihto (1000 €)	245	321	321	271
Liikevoitto (1000 €)	1	-30	-30	-25
Investoinnit (1000 €)	0	10	0	4
Lainamäärä (1000 €)	0	0	0	0
Vastuut (1000 €)**	0	0	0	0
Lainat ja vastuut yhteensä (1000 €)	0	0	0	0
Lainamäärä € / asukas	0	0	0	0
Asukasmäärä	20894	21063	20919	20933
Omavaraisuus % *		70 %	70 %	79 %
Suhteellinen velkaantuneisuus % *		20 %	20 %	17 %

*Merkityt ilmoitetaan vain tilinpäätösennusteessa

Sanasto

TA 2025

Alkuperäinen talousarvio vuodelle 2025.

MTA 2025

Muutettu talousarvio, jossa huomioitu valtuuston hyväksymät muutokset alkuperäiseen talousarvioon.

Tot. 30.9.

Kirjanpidon toteuma 30.9.2025 tilanteessa.

Poikkeama

Muutetun talousarvion ja kirjanpidon toteuman erotus

Tot. %

Toteuma 30.9. verrattuna muutettuun talousarvioon. Esitetty prosentteina.

TPE 2025

Tilinpäätösennuste tilikaudelta 2025.

TP 2024

Tilinpäätös vuodelta 2024.

Toimintatuotot / Toimintakulut %

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$.

Tulorahoituksen osuus toimintamenoista.

Vuosikate / Poistot %

Vuosikate prosenttia poistoista = $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$.

Vuosikatteen tulisi riittää kattamaan vähennettävien poistojen määrä. Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, kunnan tulorahoituksen oletetaan olevan riittävä.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituslaskelman välitulos, jonka määrä ilmaisee sen kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä, taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien kertymä, € (5 vuotta)

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus %

Investointien tulorahoitus, % = $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Laskennallinen lainahoitokate

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$.

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita.

